

WIADOMOŚCI WRATUSZOWE

Informator Urzędu
Miejskiego w Cieszynie

10 października 2025
Nr 20 (1130)
ISSN: 1234-1746

ZGŁOŚ MIEJSCE PRZYJAZNE SENIOROM

Konkurs na najlepsze miejsca
oferujące zniżki lub usługi dla
osób starszych.

S. 4 »

WRACA DKF FAFIK

Spotkania Dyskusyjnego Klubu
Filmowego "Fafik" w Domu
Narodowym.

S. 8 »

SPOTKANIE Z KATARZYNA BELLINGHAM

Promocja książki "Dobry rok w
ogrodzie" w Bibliotece Miejskiej.

S. 10 »

CIESZYŃSKIE STOWARZYSZENIE ABSTYNETÓW

Historia i zakres działania Klubu
"Familia" w Cieszynie.

S. 16 »

WIĘCEJ - s. 7

Karol.
Strypa
im memoriam
Znak pokoju

Adaptacja terenu po fabryce "LAS" przy al. Łyska

Burmistrz Cieszyna

Drogie Mieszkanki i Mieszkańcy Cieszyna!

W dniu 25 września 2025 r. Zarząd Województwa Śląskiego podjął uchwałę nr 2085/113/VII/2025, w wyniku której projekt pn. „**Adaptacja terenu poprzemysłowego w rejonie Al. Łyska w Cieszynie na nowe funkcje gospodarczo-społeczne**” złożony przez Miasto Cieszyn został wybrany do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Tym samym nasz wniosek o dofinansowanie znalazł się na krótkiej liście projektów, które przeszły pozytywną weryfikację i podzielią między siebie niebagatelną kwotę 86 mln zł z przeznaczeniem na działania dotyczące inwestycji w ponowne wykorzystanie zdegradowanych terenów poprzemysłowych na terenie subregionu południowego województwa śląskiego.

Środki, które Miasto Cieszyn przeznaczy na uprzątnięcie terenu po byłych Cieszyńskich Zakładach Przetwórczych „Las” to **1.013.726,10 zł**, z czego wysokość wkładu Funduszy Europejskich to **7.203.037,67 zł**.

Głównym celem inwestycji, która rozpocznie się już wkrótce jest przywrócenie wartości użytkowej i społecznej zdegradowanemu obszarowi oraz jego ponowne włączenie do obiegu gospodarczego.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje:

- rozbiórkę 13 budynków i 3 budowli będących w złym stanie technicznym (bez wyburzania budynku ujętego w gminnej ewidencji zabytków o adresie Adolfa "Boko" Kantora 5),
- usunięcie odpadów – w tym materiałów zawierających azbest – oraz wykonanie prac porządkowych i rekultywacyjnych na terenie o powierzchni 2,2 ha.

W ramach realizacji inwestycji przewidziano również usunięcie niekontrolowanej roślinności (tzw. samosiejek) porastającej część terenu. Pragnę jednak

podkreślić, że wycinka zieleni zostanie ograniczona do niezbędnego minimum i będzie prowadzona wyłącznie w zakresie, który koliduje z planowanymi pracami rozbiórkowymi oraz rekultywacyjnymi.

Całkowity koszt projektu
11.013.726,10 zł

Wysokość wkładu Funduszy Europejskich
7.203.037,67 zł

Po zrealizowaniu wyżej wymienionych prac porządkowych, teren zostanie na nowo zagospodarowany.

W tym miejscu chciałbym przypomnieć o konsultacjach społecznych dotyczących zagospodarowania części terenu po Cieszyńskich Zakładach Przetwórczych "Las", które odbyły się w lutym br. Podczas dwóch spotkań konsultacyjnych uczestnicy zainspirowani własnymi pomysłami oraz przykładami z innych miast zdecydowali o kierunkach i sposobach przekształcenia tego miejsca. Wśród zebranych pomysłów znalazły się propozycje budowy terenów sportowo-rekreacyjnych, przestrzeni zielonych, stref relaksu oraz miejsc sprzyjających organizacji wydarzeń kulturalnych i integracyjnych.

Mapka przedstawia teren Fabryki LAS – na czerwono zaznaczono przybliżony teren, który podlegał konsultacjom społecznym.

Biorąc pod uwagę sugestie mieszkańców zdecydowaliśmy, że po zakończeniu prac porządkowych powstaną w tym miejscu obiekty rekreacyjne dostępne bezpłatnie dla wszystkich, np. skatepark, pumtrack, jak również udostępniane odpłatnie, np. park trampolin, ścianka wspinaczkowa.

W pozostałym zakresie prywatny inwestor, wybrany w drodze przetargu, wybuduje obiekty pełniące funkcje turystyczne.

Na koniec chciałbym podziękować wszystkim pracownikom urzędu miejskiego i podległym mu jednostek, zaangażowanych w sprawny i zakończony powodzeniem proces przeprowadzenia wniosku projektowego. Bez Waszego zaangażowania i ciężkiej pracy ten sukces nie byłby możliwy. ♦

Adaptacja terenu poprzemysłowego w rejonie al. Łyska w Cieszynie na nowe funkcje gospodarczo-społeczne
dofinansowana kwotą
7 203 037,67 zł

Ekopracownia pod chmurką w SP1

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Cieszynie mogą już korzystać z nowo powstałej ekopracowni szkolnej wyposażonej w najnowocześniejsze pomoce dydaktyczne.

Ekopracownia "Pod lipami na dziedzińcu w SP1" jest miejscem, gdzie młode dziecko może poznawać tajemnice świata przyrody i rozwijać swoją świadomość ekologiczną.

Uroczyste otwarcie nowej „zielonej” klasy miało miejsce w dniu 30 września 2025 r., a w wydarzeniu wziął udział dyrektor szkoły p. Dariusz Niemiec oraz zaproszeni goście: p. Mateusz Pindel prezes zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, p. Krzysztof Kasztura I. zastępca Burmistrza Miasta Cieszyna, delegacja nauczycieli z partnerskiej szkoły w Ostrawie ZŠ Bohuminská na czele z p. dyrektorką Lenką Matuškovą, przedstawiciele Rady Rodziców, Grona Pedagogicznego i Samorządu Uczniowskiego.

Inwestycję w ramach II edycji programu „Ekopracownia pod chmurką” kwotą **70 000 zł** dofinansował Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Dodatkowo na realizację zadania kwotą **17 500 zł** przekazało Miasto Cieszyn.

Pozyskane środki wydano na zakup i montaż małej architektury w postaci pergoli ogrodowej z ruchomymi lamelami i roletą, ławek ogrodowych, stołów i krzeseł, zbiornika na deszczówkę, podwyższonego warzywnika, kompostownika, stołu do gry w szachy, kosza do segregacji odpadów, skrzyni na drobne narzędzia ogrodnicze. Zakupiono i zamontowano również budki lęgowe dla ptaków i motyli, dokonano nasadzeń drzew, krzewów i bylin. Wyposażono dziedziniec w elementy edukacyjne, takie jak: stacje pogody, plansze – gry o dendrologii, kostki + płytki, zegar słoneczny, tablica „4 pory roku” i zakupiono mikroskopy kieszonkowe.

Utworzenie pracowni poprzedzone zostało wyrównaniem terenu i wybrukowaniem nawierzchni pod pergolę, utwardzeniem nawierzchni pod warzywnik, kompostownik, zbiornik na deszczówkę i stolik do gry w szachy. ♦

SP1

fot. SP1

fot. SP1

fot. SP1

Zgłoś miejsce przyjazne seniorom!

Cieszyńska Rada Seniorów we współpracy z Burmistrzem Miasta Cieszyna ogłasza kolejną edycję Konkursu „Miejsce Przyjazne Seniorom”. To wyjątkowa okazja, by wyróżnić te miejsca, które nie tylko oferują zniżki czy usługi dla osób starszych, ale przede wszystkim - tworzą atmosferę szacunku, otwartości i dostępności.

Start konkursu już w październiku!

Czy znasz kawiarnię, sklep, przychodnię, bibliotekę, instytucję kulturalną albo punkt usługowy, w którym seniorzy są obsługiwani z troską i uśmiechem? To właśnie one mogą zostać nagrodzone certyfikatem „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

Konkurs ma na celu wyróżnienie miejsc i podmiotów, które:

- oferują produkty, usługi i zniżki dedykowane osobom starszym,
- tworzą atmosferę szacunku i życzliwości,
- są dostępne i przystosowane do potrzeb osób starszych,
- świadomie wspierają aktywne starzenie się i integrację międzypokoleniową.

...

Kto może wziąć udział?

Do konkursu mogą zostać zgłoszone zarówno instytucje publiczne, jak i prywatne - w tym placówki edukacyjne, kulturalne, sportowe, rekreacyjne, zdrowotne, handlowe, usługowe i inne. Ważne jest jedno: muszą być miejscem przyjaznym seniorom - nie tylko z nazwy, ale z codziennej praktyki.

...

Kogo już wyróżniono?

W poprzedniej edycji, w 2024 roku, certyfikat otrzymały:

1) W kategorii Podmiotów tworzących i kreujących miejsca odpowiadające potrzebom i przyjazne osobom starszym:

- Biblioteka Miejska (ul. Głęboka 15),
- Osiedlowe Centrum Kultury i Rekreacji (ul. Kossak Szatkowskiej 6),
- Świetlica „BĄDŹMY BLIŹEJ”, (ul. Górny Rynek 12),
- Muzeum 4 Pułku Strzelców Podhalań-

skich (ul. Frysztacka 2),

2) W kategorii Miejsc odpowiadających szczególnym potrzebom seniorów, poprzez ich dostosowanie w zakresie dostępności dla osób starszych:

- Osiedle Podgórze,

3) W kategorii Miejsc, w których osoby starsze czują się miło i swobodnie, są godnie traktowane i obsługiwane:

- Restauracja Ekotradycja (ul. Bobrecka 15),
- Bistro Stacja SCI (ul. Feliksa Hajduka 10),

4) W kategorii Podmiotów oferujących produkty lub usługi dedykowane osobom starszym:

- Vision Express (ul. W. Korfanteo 23),
- Salon Gold Optyk (ul. Głęboka 49),
- Salon Fryzjerski Maria Buzek (ul. Mennicza 6),
- Gosia Moda Damska, Moda Męska (ul. Bobrecka 14).

...

Jak zgłosić kandydaturę?

To bardzo proste! Formularze zgłoszeniowe można pobrać w: Biurze Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego (ul. Kochanowskiego 14, pokój nr 8) i w Kancelarii Ogólnej Urzędu (ul. Rynek 1). Informacje telefoniczne: 33 / 4 794 378 lub 33 / 4 794 379. Szczegóły oraz pliki do pobrania dostępne są również na stronie cieszyn.pl.

BSK

Teatry z Warszawy i Pragi laureatami nagrody "Złamanego Szlabanu"

W niedzielę, 5 października, zakończyła się 34. edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Bez Granic / Bez hranic.

nic. Przez dziesięć dni Cieszyn i Czeski Cieszyn stały się miejscem spotkań artystów i publiczności z różnych krajów, gdzie sztuka po raz kolejny przekraczała granice języka, kultury i wrażliwości.

Tegorocznej edycji towarzyszyło hasło „inne jest ciekawe”, podkreślające otwartość na różnorodność i dialog. W programie znalazły się spektakle z Polski, Czech, Słowacji, Ukrainy i Niemiec, a także wystawy, koncerty, spotkania autorskie i dyskusje z twórcami. Festiwal, jak co roku, przyciągnął licznych miłośników teatru z obu stron Olzy, którzy mogli zobaczyć zarówno uznane realizacje, jak i nowatorskie eksperymenty artystyczne.

Stałym punktem festiwalu jest przyznanie honorowej nagrody „Złamanego Szlabanu”. Nagroda tradycyjnie wręczana jest w dwóch kategoriach, a więc przez profesjonalne jury oraz publiczność. W tym roku jury w składzie: Michał Centkowski (Polska), Miron Pukan (Słowacja) oraz

Štěpán Truhlařík (Czechy) uhonorowało spektakl „Zemsta” Aleksandra Fredry w reżyserii Michała Zadary, zrealizowany przez Teatr Komedia w Warszawie. Jury doceniło przedstawienie za znakomitą, błyskotliwą i pełną humoru interpretację klasyki, w której tradycja spotyka się z nowoczesnością. Z kolei publiczność, głosująca w plebiscycie internetowym, przyznała swoją nagrodę czeskiemu zespołowi Laterna magika z Pragi, który ostatniego dnia festiwalu zaprezentował pantomimę „Pluto”.

Organizatorami 34. Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Bez Granic/Bez hranic były stowarzyszenia Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka – oddział Regionalny w Cieszynie oraz Člověk na hranici z Czeskiego Cieszyna. Współorganizatorami tegorocznej edycji byli: Teatr im. Adama Mickiewicza w Cieszynie, Těšínské Divadlo Český Těšín, Zamek Cieszyn oraz Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej.

Przedsięwzięcie finansowane było ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego, a także w ramach zadania publicznego finansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Forum Polsko-Czeskie na rzecz zbliżenia społeczeństw, pogłębionej współpracy i dobrego sąsiedztwa 2025”. Wsparcia udzieliły również: Miasto Cieszyń, Powiat Cieszyński, Samorząd Województwa Śląskiego, Fundusz Wyszehradzki (ze strony polskiej), a także ministerialne, wojewódzkie i miejskie granty po stronie czeskiej oraz sponsorzy biznesowi.

Tegoroczna edycja festiwalu miała wyjątkowy charakter, ponieważ towarzyszył jej jubileusz 115-lecia Teatru im. Adama Mickiewicza w Cieszyń. Z kolei w przyszłym roku swój jubileusz świętować będzie festiwal. 35. edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Bez Granic/Bez hranic odbędzie się jesienią 2026 roku. ♦

STEFAN MAŃKA

fot. Dariusz Dudziak

Nagroda Słoneczniki 2025 dla Muzeum Drukarstwa

Każdego dnia w Krakowie, Warszawie oraz na Śląsku odbywa się ogromna liczba wydarzeń dla dzieci: warsztaty, konkursy, koncerty, imprezy plenerowe i wiele, wiele innych. Jednak liczba nie zawsze idzie w parze z jakością. Wychodząc naprzeciw rodzicielskim wątpliwościom, portal CzasDzieci.pl ogłosił konkurs na najbardziej rozwijającą inicjatywę dla dzieci w wieku 0-14 lat SŁONECZNIKI!

fot. org.

Podstawowym założeniem konkursu jest oddanie głosu rodzicom, jako najlepszym ekspertom oceniającym dane inicjatywy. To rodzic, jako osoba najbliższa dziecku, najlepiej wie, jak bawiły się dzieci na danych zajęciach i co wyniosły z nich wartościowego. Organizatorzy proszą Rodziców o zgłaszanie i komentowanie najwartościowszych według nich inicjatyw, w których uczestniczyli w ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy oraz głosowanie na nominowane wydarzenia i ocenianie ich.

Słoneczniki odbywają się już po raz dziesiąty! Pierwsza edycja objęła swoim zasięgiem Miasto Kraków, jednak pozytywne przyjęcie oraz liczne głosy o potrzebie podobnej akcji w stolicy zaważyły na rozszerzeniu konkursu. Dlatego Słoneczniki od 2012 roku odbywają się równolegle w Warszawie i Krakowie, a od 2016 również na Śląsku.

Sama nominacja do nagrody, była dla nas ogromnym zaskoczeniem, a już na pewno nie spodziewaliśmy się, że nasze Muzeum Drukarstwa otrzyma statuetkę Słoneczniki 2025. To dla nas wielkie wyróżnienie. Dziękujemy. Cieszymy się. Jesteśmy zmotywowani. Pracowała na to cała ekipa muzeum oraz osoby które wiele lat temu wymyśliły warsztaty w muzeum i dały podstawy do tego co dziś robimy. Nasze działanie nie byłoby możliwe, gdyby nie Zamek Cieszyń i Miasto Cieszyń, które dotuje nasze działanie.

Kierownik Muzeum Drukarstwa - Jarosław Gołaszewski

Pozdrawiamy Szlak Zabytków Techniki, którego częścią jesteśmy. Jeszcze raz dziękujemy i zapraszamy zarówno na zwiedzanie jak i warsztaty. Spotkajmy się w Cieszyń. - mówi Jarosław Gołaszewski (kierownik Muzeum Drukarstwa). ♦

MAT. PRAS.

Pobyty w Regionalnym Centrum Informatyki

W dniu 4 października odbyło się kolejne święto Regionalnego Centrum Informatyki im. płk. Gwidona Karola Langerera we Wrocławiu. Podczas uroczystości Burmistrz Miasta Cieszyna

reprezentowany był przez dyrektora Książnicy Cieszyńskiej, Krzysztofa Szelonga. Udział w wydarzeniu wzięli również Krzysztof Neścior, przedstawiciel Muzeum 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie, z którego inicjatywy Centrum otrzymało imię płk. Gwidona Langerera. To właśnie on zapoczątkował współpracę pomiędzy jednostką a miastem Cieszyn.

Uroczystość miała charakter oficjalnej zbiórki, podczas której wystąpili m.in. komendant Centrum - płk Tomasz Kostrzewa (na zdj. po prawej), oraz dowódca Garnizonu Wrocław, gen. bryg. Marek Brzeziński. W trakcie obchodów grupie żołnierzy i pracowników cywilnych Regionalnego Centrum Informatyki wręczono awanse i odznaczenia. Zgromadzeni goście mieli również okazję obejrzeć film dokumentalny poświęcony działalności wrocławskiego Centrum.

Po zakończeniu części oficjalnej komendant

jednostki przyjął indywidualne gratulacje i życzenia od zaproszonych gości. W imieniu Burmistrza Miasta Cieszyna gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów i nieustannego rozwoju złożył płk. Tomaszowi Kostrzewie dyrektor Książnicy Cieszyńskiej, Krzysztof Szelong, przekazując jednocześnie zestaw pamiątek ofiarowanych przez Urząd Miejski w Cieszynie.

Po zakończeniu uroczystej zbiórki przedstawiciele Cieszyna zostali zaproszeni do zwiedzenia izby pamięci poświęconej płk. Gwidonowi Langerowi. Oprowadzający gości po ekspozycji płk rez. Artur Kowal, szef Sekcji Współpracy Cywilno-Wojskowej wrocławskiej jednostki, wraz z jej komendantem, płk. Tomaszem Kostrzewą, wykorzystali spotkanie jako okazję do przedstawienia planów dotyczących nadania Centrum sztandaru. Ma na nim widnieć herb Cieszyna. Miałby zostać wręczony Centrum w nadchodzącym roku. ■

KRZYSZTOF SZELONG

Książeczka dla dzieci pt. "TWÓJ MÓZG"

Czy można wytłumaczyć dziecku, jak działa jego mózg - bez skomplikowanych słów i szkolnych definicji? Można. Właśnie temu służy książeczka „TWÓJ MÓZG”, stworzona w ramach projektu NeuroLab - kreatywnie o mózgu dla dzieci.

Projekt realizowany był wolontarystycznie przez cieszyńianki: Joannę Nowak - uczennicę klasy maturalnej I LO im. Antoniego Osuchowskiego w Cieszynie, Kingę Krupską-Firleń - projektantkę, Annę Jach-Falkiewicz - innowatorkę społeczną, Agnieszkę Danowską-Nowak - pedagogkę. Na wydanie książeczki i materiały na warsztaty dla dzieci, autorki projektu otrzymały grant w kwocie 6000,00 zł z projektu finansowanego z funduszy Unii Europejskiej.

Książeczka „TWÓJ MÓZG” adresowana jest do dzieci w wieku 6-13 lat. Poprzez opowieści, ćwiczenia, ilustracje i eksperymenty do samodzielnego wykonania, tłumaczy w przystępny sposób, jak działa ludzki układ nerwowy. W świecie neuronów, emocji, zmysłów i pamięci, młodym czytelnikom towarzyszy sympatyczna postać - Neuronek. Forma książeczki - pełna kolorowych ilustracji, miejsc do rysowania i pisania - sprawia, że dzieci uczestniczą w poznawaniu. Nie są tylko odbiorcami

treści, ale jej współtwórcami. Dzięki temu „TWÓJ MÓZG” staje się nie tyle książką, ile osobistym zeszytem odkryć.

Publikacja była także punktem wyjścia dla cyklu warsztatów „NeuroLab - kreatywnie o mózgu dla dzieci, które przez ostatni miesiąc odbywały się w Cieszynie. W ich trakcie dzieci nie tylko uczyły się o mózgu, ale też doświadczały nauki przez zabawę, ruch i twórczość.

Książeczka to narzędzie edukacyjne, które można wykorzystać zarówno w szkole, jak i w domu. Może służyć nauczycielom, pedagogom i edukatorom jako pomoc dydaktyczna w rozmowach o emocjach, koncentracji, stresie czy współpracy. Dla rodziców - to świetny punkt wyjścia do rozmowy z dzieckiem o tym, dlaczego czasem trudno się skupić, skąd bierze się złość, albo dlaczego sen jest tak ważny dla procesu uczenia się.

W ramach projektu wydrukowano 100 egzemplarzy książeczki, które rozdawane są osobom pracującym z dziećmi i młodzieżą w powiecie cieszyńskim. Dla osób indywidualnych książeczka „TWÓJ MÓZG” jest dostępna bezpłatnie w formie e-booka, przygotowanego do wydruku na drukarce domowej. E-book można pobrać na stro-

nie internetowej www.neurolab.edu.pl.

Serdecznie zapraszamy do lektury! ■

AUTORKI

Inicjatywa realizowana w ramach projektu „Lokalnie na rzecz transformacji podregionu bielskiego”, którego Operatorem jest Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości w partnerstwie z Gminą Czechowice-Dziedzice, dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027 (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji).

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Casting do Sceny Otwartej

Marzysz o scenie? Chcesz spróbować swoich sił w teatrze i poczuć magię wspólnej pracy nad sztuką? Dołącz do nas!

Scena Otwarta - grupa teatralna działająca w Cieszyńskim Ośrodku Kultury liczy obecnie 8 osób, ale stale się rozwija. Jest grupą osób w różnym wieku (cztery pokolenia potrafiące doskonale współpracować). Gra spektakle w stylu elżbietańskim - bez scenografii, gdzie najważniejszą rolę odgrywa słowo, emocje i aktor. Dwa razy w roku przygotowuje nową sztukę, z którą występuje na scenach w Polsce, a także za granicą.

Scena Otwarta ma już na koncie udział w przeglądach teatralnych i konkursach ogólnopolskich. Z przeglądu teatralnego „Łópta 2024” grupa wróciła z wyróżnieniem i nagrodą! Próby odbywają się dwa razy w tygodniu w Domu Narodowym (wtorki i czwartki, 17:00 - 18:30), a udział w zajęciach jest bezpłatny.

Co zyskasz, dołączając do Sceny Otwartej? Pewność siebie i swobodę w wystąpieniach publicznych, obycie sceniczne i umiejętność pracy głosem i ciałem, doświadczenie w pracy zespołowej oraz niezapomniane

emocje i przygodę życia na scenie. Kogo szukamy? Dziewczyn i chłopców w wieku 16 - 30 lat, otwartych oraz chętnych do nauki i pracy w grupie.

Aby wziąć udział w castingu należy przygotować krótki tekst - wiersz lub fragment prozy i pojawić się w Domu Narodowym 21 października o godz. 17:00. Zwycięzców wyłoni Komisja w składzie: Grzegorz Wiedera - absolwent PWST w Krakowie Wydziału Aktorskiego we Wrocławiu, Związany z Teatrem im. S. Jaracza w Olsztynie, Teatrem Zagłębia w Sosnowcu, Teatrem Nowym w Zabrzu, aktor Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie, logopeda; John Whitewood - pochodzący z Wielkiej Brytanii profesjonalny dramaturg, mający w swym dorobku osiem sztuk realizowanych przez telewizję (ITV) i siedem radiowych, emitowanych przez radio BBC, który obecnie pisze sztuki do odbioru „na żywo” i z powodzeniem reżyseruje i wystawia własne sztuki, grając w nich znaczące role; Adam Cieślak - absolwent Uniwersytetu Śląskiego, dyrektor COK „Dom Narodowy”, marketingowiec, animator kultury, prezenter muzyczny, pedagog, autor lub

współautor wielu projektów kulturalnych, a także organizator imprez kulturalnych i festiwali. Zgłoszenia prosimy nadsyłać na adres: scenaotwarta@wp.pl. **COK**

Karol Stryja in memoriam

Tradycyjnie już, raz do roku staramy się oddać hołd urodzonemu w Cieszynie wybitnemu dyrygentowi, dyrektoro- wi Filharmonii Śląskiej w Katowicach - Karolowi Stryi. Kolejny raz koncert będzie organizowany w ramach Dekady Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej.

Koncert odbędzie się 10 października o godz. 18:00 w Kościele Jezusowym. Koncert „Znak Pokoju” wykonają: aktor Andrzej Grabowski - słowo, Cezary Chmiel - autor projektu, muzyka, syntezatory, Tomasz Kudyk - trąbka, Łukasz Chmiel -

gitary oraz Agnieszka Brzezicka - sopran. Wstęp jest wolny.

Karol STRYJA - (ur. 2 lutego 1915 w Cieszynie, zm. 31 stycznia 1998 w Katowicach) - polski dyrygent, profesor i pedagog. Inicjator (1979) Międzynarodowego Konkursu Dyrygenckiego im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach. Prowadził jego wszystkie edycje, aż do śmierci. Zapoczątkował również (1980) Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Carla Augusta Nielsena w Odense. W Cieszynie ukończył kolejno szkołę podstawową, gimnazjum i Seminarium Nauczycielskie. Od 1934 roku

pracował jako nauczyciel, a jednocześnie studiował w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach. W 1939 roku ukończył tam Wydział Pedagogiczny, a w 1951 studia w zakresie dyrygentury. Od 1984 roku profesor nadzwyczajny. Nagrał wiele płyt muzycznych. Przykładowa płyta to „Lehar-Fragmenty z operetek” wyd. MUZA nr X0316, w której nagraniu współuczestniczył dyrygent Stefan Rachoń. Karierę dyrygenta rozpoczął w 1937, w chorze „Echo” w Łaziskach Górnych. Następnie pracował w Filharmonii Śląskiej w Katowicach. W lutym 1990 r. na Jubileuszowym Koncercie z okazji 75 rocznicy urodzin dyrygował Orkiestrą Filharmonii Śląskiej, która wykonała między innymi IX Symfonię Ludwiga van Beethovena z Odą do Radości. W 1969 roku otrzymał Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki II stopnia, w 1977 Doroczną Nagrodę związku Kompozytorów Polskich, a w 1998 (pośmiertnie) Nagrodę im. Wojciecha Korfańskiego nadaną przez Związek Górnośląski. Wielokrotnie odznaczany, odznaczeniami państwowymi, m.in. Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Jest pochowany na cmentarzu ewangelickim w Cieszynie. **COK**

Wraca DKF FAFIK

Po przerwie wróciły spotkania Dyskusyjnego Klubu Filmowego FAFIK. Pierwsze odbyło się 9 października i od tej daty odbywać się będzie w każdy czwartek o godz. 19:30 w sali widowiskowej Domu Narodowego. Tak będzie przynajmniej do czasu przywrócenia funkcjonowania Kina Piast.

Pierwszym filmem, jaki pokazaliśmy był „Green Book”. Kolejne tytuły, jakie wy-

świetlimy w ramach DKF FAFIK to: W cieniu drzewa (16 października), Mój piękny syn (23 października) oraz Osiem gór (30 października). Kartet na wszystkie cztery spotkania to jedyne 25 złotych i można go zakupić online na stronie www.domnarodowy.pl lub w kasie COK. Bilety na pojedyncze seanse w cenie 20 złotych są dostępne tylko w kasie COK na godzinę przed rozpoczęciem pokazu. Zapraszamy! **COK**

Dyskusyjny Klub Propozycji

Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” zaprasza na comiesięczne spotkania Dyskusyjnego Klubu Propozycji! Podczas październikowej edycji DKP spotkamy się z Aleksandrą Mendroch, która przedstawi temat „Świątynia Wang - Drewniany cud Karkonoszy”.

Spotkanie, które odbędzie się w Domu Narodowym 15 października o godz. 17:00, poprowadzi tradycyjnie Eugeniusz Raabe. Wstęp na spotkanie jest wolny! **COK**

O zespole "Skaldowie" w COK

„Skaldowie” – legendarna polska grupa rockowa, powstała w 1965 roku w Krakowie. W jej utworach pojawiały się takie gatunki muzyczne, jak: big-beat, rock, rock progresywny, folklor góralski, jazz czy muzyka pop. Któż z nas nie zna hi-

tów: „Z kopyta kulig rwie”, „Wszystko mi mówi, że mnie ktoś pokochał” czy „Cała jesteś w skowronkach” – nieśmiertelnych utworów, które od dekad cieszą uszy fanów zespołu.

Teraz historia zespołu jest na wyciągnięcie

ręki! Od 1 października w Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego, mieszczącego się w Domu Narodowym, prezentowana będzie jedyna w Polsce wystawa płyt winylowych, CD, plakatów, publikacji oraz zdjęć grupy z kolekcji Klaudiusza Zawady. Pracownik COK, a prywatnie wielki fan „Skaldów”, pokaże i opowie o cennych eksponatach, które zbierał przez lata.

Na wernisaż tej wystawy, który też będzie wyjątkowy, zapraszamy 26 października o godz. 16:00 do Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego. Spotkamy się tam z autorem wystawy, a wstęp na tą część wydarzenia jest wolny. Natomiast chętne osoby będą mogły o godz. 17:00 przyjść na koncert „Podróż magiczna ze Skaldami” (wstęp 20 zł), podczas którego wystąpią: Michał Wódz, Bogumił Zieliński, Marcin Szczypiorski, Andrzej Szczypiorski i Marcin Leśniakiewicz. Bilety na koncert są już dostępne na www.domnarodowy.pl lub w kasie COK. Wystawa, na którą serdecznie zapraszamy potrwa do 30 listopada. **COK**

Stacja nauka

Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” zaprasza na kolejne spotkanie naukowe z dr. inż. Bogdanem Fickiem. W piątek, 17 października o godzinie 17:00 usłyszymy o tym, gdzie sztuczna inteligencja ma zastosowanie.

Spotkania z cyklu „Stacja Nauka”, prowadzone przez dr. inż. Bogdana Fickę cieszą się dużym zainteresowaniem, dlatego wróciły po wakacyjnej przerwie w mury Domu Narodowego. Temat najbliższego brzmi: „Zastosowania sztucznej inteligencji”. Tradycyjnie wstęp jest wolny! ♦ COK

STACJA NAUKA

CYKL SPOTKAŃ Z DR INŻ. BOGDANEM FICKIEM

ZASTOSOWANIA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

17.10.2025
GODZ. 17:00

WSTĘP WOLNY

COK „DOM NARODOWY”
RYNEK 12, CIESZYN

Spotkanie autorskie **Natalii Kubicius**

Biblioteka Miejska w Cieszynie zaprasza 17 października 2025 r. o godz. 17.00 na spotkanie autorskie Natalii Kubicius i promocję książki „Biały i Czarna”. Rozmowę poprowadzi Joanna Wucka-Biały.

Natalia Kubicius (ur. 1998 w Cieszynie) – miłośniczka pracy z tekstem, autorka powieści fantasy „Biały i Czarna. Czego boi się Śmierć”. Od lat publikuje teksty w magazynach oraz antologiach, wspiera także e-ziny redaktorsko i korektorsko. Zakochana w światotwórstwie i swoim psie.

Nie słyszeli o magii od setek lat, więc włożyli jej istnienie między legendy. Gdy więc nadchodzą wielkie zmiany – równowagę świata zaburzają susza, chwiejność

władzy oraz na powrót budzące się do życia tajemnicze istoty – nie są gotowi im sprostać.

Wolne Miasto Órn okupuje klan, dla którego Czas i Śmierć są jedyną świętością. Na jordyjskim dworze ujawnia się tajemnica mogąca zaważyć o losach królestwa. Z dala od wielkich wydarzeń pewien skald staje oko w oko z legendą, mistrzyni kart mierzy się z najtrudniejszym jak dotąd wyzwaniem, mnich poszukuje nowego adepta, a dwoje młodych ludzi odkrywa, że łączy ich więcej, niż ktokolwiek mógłby przypuszczać.

Biały i Czarna to historia o przyszłości nowego i nieznanego, odkrywaniu samych siebie oraz relacjach – o tym, jak miłość, nienawiść i obojętność kształtują rzeczywistość. ♦

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Piastowskie dziedzictwo

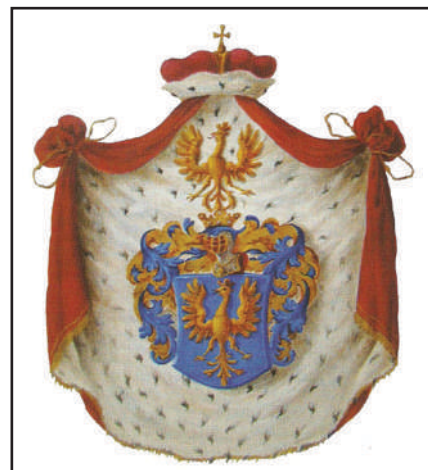
21 października 2025 r. o godz. 16:00 w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie, w ramach Cieszyńskiego Uniwersytetu III wieku, odbędzie się spotkanie sekcji „Przeszłość i teraźniejszość”, podczas którego Władysław M. Żagan wygłosi wykład „Piastowskie dziedzictwo czyli co nam zostało po cieszyńskich władcach”.

400 lat temu, wygasła w linii męskiej cieszyńska linia książęca, będąca jedną z najdłużej żyjących linii, prastarej dynastii piastowskiej. Cztery stulecia, to z jednej strony całkiem sporo i trudno znaleźć kogoś, kto pamiętałby lub znał z przekazów swych przodków, historie z czasów piastowskich. Ten fakt sprawia, że bardziej popularni są

w naszym regionie Habsburgowie. Z drugiej zaś strony, przypadająca na bieżący rok rocznica wygaśnięcia dynastii w linii męskiej, jest dobrą okazją, żeby przypomnieć całociśowo o monarchach, którzy rządili naszym regionem prawie sześć wieków, gdzie ponad połowa tego okresu, związana jest z odrębną, książęcą linią Piastów cieszyńskich. Jaki wpływ wywarli na kształt regionu? Dlaczego nasz region stanowi przykład jedyne i najtrwalszego bytu państwowego stworzonego przez tę dynastię? Co po sobie pozostawili? Gdzie szukać śladów ich bytności i działalności?

Wstęp wolny. ♦

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Spotkanie z **Katarzyną Bellingham**

Burmistrz Miasta Cieszyna oraz Biblioteka Miejska w Cieszynie zapraszają 10 października o godz. 17:00 na spotkanie z Katarzyną Bellingham „Dobry Rok w Ogrodzie - zamień sezonowość w codzienność”.

Katarzyna Bellingham projektuje ogrody i doradza w Polsce oraz Anglii. Doświadczenie zdobywała między innymi w królewskich ogrodach samego księcia Karola (patrona ogrodów ekologicznych). Prowadzi swój autorski program telewizyjny „Grunt to ogród”, oraz kanał w serwisie YT z filmami ze swoich ogrodów i podróży.

W trakcie spotkania będzie promowała swoją najnowszą książkę „Dobry rok w ogrodzie”, która jest codziennym poradnikiem dotyczącym organizacji ogrodu i prac z tym związanych.

Wydarzenie jest częścią miejskiej kampanii edukacyjnej "Cieszyńska Szkoła EkoMyślenia".

Wstęp wolny! ♦

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Warsztaty teatralne dla młodzieży

WARSZTATY TEATRALNE Z AKTORKĄ ANITĄ JANCIA

18.10.2025 | godz. 10:00 - 13:30

Wiek uczestników i uczestniczek: 13-18 lat.

Wstęp wolny. Liczba miejsc ograniczona!

Obowiązują zapisy: cieszyn@krytykapolityczna.pl

Warsztaty będą miały miejsce 18 października w sobotę od godz. 10:00 - 13:30 w Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie przy ul. Przykopa 20.

To propozycja dla młodych osób (13+) zainteresowanych teatrem. Tym co teatr może nam dać w trudnych i niepewnych czasach.

Udział w warsztatach jest bezpłatny. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, obowiązują zapisy: cieszyn@krytykapolityczna.pl.

Warsztaty poprowadzi Anita Jancia - aktorka teatralna, telewizyjna i filmowa. W 1999 roku ukończyła studia na PWSFTiT w Łodzi. Występowała na deskach Teatru Ochoty w Warszawie, Teatru im. Wilama Horzycy w Toruniu, Teatru Powszechnego w Radomiu oraz Teatru Stara ProchOFFnia w Warszawie. Obecnie pracuje w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej. ♦

ŚKP w CIESZYNIE

Działanie finansowane przez Fundację PKO Banku Polskiego w ramach projektu „Rozwój instytucjonalny Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie”

Spacer szlakiem cieszyńskich kobiet

Spacer odbędzie się 18 października (w sobotę) o godz. 10:00. Miejscem zbiórki jest wejście do Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie przy ul. Przykopa 20.

Prowadzenie: Magdalena Grała - animatorka społeczno-kulturalna, współdzielczyni, przewodniczka turystyczna. W 2024 roku uczestniczka Cieszyńskiej Akademii Kobiet im. Doroty Kłuszyńskiej. Obecnie specjalistka ds. administracyjnych w Gminnym Ośrodku Kultury w Hażlachu oraz studentka etnologii i antropologii kulturowej na Uniwersytecie Śląskim. ♦

ŚKP W CIESZYNIE

ROZMOWY NIE TYLKO TEATRALNE

Spotkanie z aktorką Małgorzatą Pikus

18 października, w sobotę o godz. 17:00, w Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie (ul. Przykopa 20) odbędzie się spotkanie z aktorką Małgorzatą Pikus.

Małgorzata Pikus, aktorka Sceny Polskiej Teatru w Czeskim Cieszynie, to jedna z najbardziej rozpoznawalnych postaci teatralnych po obu stronach Olzy. To nie tylko świetna aktorka. Małgorzata Pikus to również bardzo wyrazista i ciekawa osobowość.

Rozmowa, którą poprowadzi Bogusław Słupczyński, poświęcona będzie sprawom teatru, ale także postrzegania świata i uczestniczenia w codzienności. ♦

ŚKP W CIESZYNIE

ROZMOWY NIE TYLKO TEATRALNE.
SPOTKANIE Z AKTORKĄ MAŁGORZATĄ PIKUS

18.10.2025 | godz. 17:00

Działanie finansowane przez Fundację PKO Banku Polskiego w ramach projektu „Rozwój instytucjonalny Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie”

32. Akcja "Sprzątanie Świata – Polska"

„W NATURĘ Z KULTURĄ” to hasło przewodnie tegorocznej 32. akcji „Sprząta-

nie Świata – Polska”, która obyla się w dniu 19 września 2025 r., w Cieszynie.

fot. OŚR

Szesnaście cieszyńskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz 24 Drużyna Harcerska „Jodła” zgłosiły chęć uczestnictwa w kolejnej edycji sprzątania. Młodzież z ogromnym zapałem i zaangażowaniem przystąpiła do działania na rzecz czystego środowiska. Łącznie ponad 900 osób zaangażowanych w tegoroczną akcję zebrało w sumie 450 kg odpadów.

Tak jak w latach ubiegłych, akcję koordynował Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Cieszynie.

Wszystkim uczniom, opiekunom oraz drużynie harcerskiej należą się wyrazy uznania. Dziękujemy! ♦

OŚR

Rzemiosło znów w centrum uwagi!

fol. Zamek Cieszyn

W sobotę, 20 września, zainaugurowano 3. edycję Szkoły Rzemiosł Cieszyn. Uczestnicy rozpoczęli naukę w sześciu pracowniach, pod okiem wybitnych i utalentowanych mistrzów. Podczas piętnastu zjazdów będą oni zgłębiać tajniki tradycyjnych technik rzemieślniczych, własnoręcznie tworząc piękne i unikatowe przedmioty. Finał tegorocznej edycji zaplanowano na czerwiec 2026 roku i obejmie on zarówno wręczenie certyfikatów ukończenia dziesięciomiesięcznego kursu praktycznego, jak i wystawę prac uczestników.

Zajęcia odbywają się w pracowniach beskidzkiego haftu krzyżkowego, ceramiki, obróbki wełny, rusznikarstwa cieszyńskiego, introligatorstwa oraz snycerstwa. Uczestnicy pracowni beskidzkiego haftu krzyżkowego poznają między innymi historię haftu, jego kolorystykę oraz bogactwo motywów roślinnych, zwierzęcych i geometrycznych, które zdobyły tradycyjny strój regionalny. Uczestnicy pracowni ceramicznej zgłębią podstawy ręcznego modelowania naczyń z gliny garncarskiej, stworzą własne modele oraz wykonają

własne formy gipsowe, które pozwolą na powielanie wybranych kształtów. Ważnym elementem zajęć będzie również pokazanie, jak zdobyte umiejętności można

fol. Zamek Cieszyn

wykorzystać przy tworzeniu i prowadzeniu pracowni ceramicznej o profilu rewalidacyjnym. Uczestnicy pracowni obróbki wełny poznają cały proces obróbki – od przygotowywania runa owczego, przez

jego czyszczenie, czochranie i gręplowanie, aż po przędzenie nici na kołowrotku i zwijanie motków. W wyjątkowej pracowni rusznikarstwa cieszyńskiego kontynuowana będzie przez uczestników dwóch pierwszych edycji rekonstrukcja tradycyjnej strzelby ozdobnej, czyli słynnej cieszyнки. Z kolei zajęcia introligatorskie pozwolą uczestnikom opanować klasyczne techniki ręcznego oprawiania książek – od budowy bloku i szycia metodą koptyjską, przez przygotowanie grzbietów, po wykonywanie okładek skórzanych i marmurkowych. W pracowni snycerstwa uczestnicy zgłębią natomiast tajniki obróbki drewna, doskonalić przy tym swoją precyzję, cierpliwość i zdolności manualne.

- Cieszę się, że tak wielu chętnych zgłosiło się do udziału w trzeciej edycji Szkoły

Rzemiosł Cieszyn. Ci, którzy znaleźli się w gronie uczestników, dołączyli do jedynej w swoim rodzaju przygody z rzemiosłem, realizowanej pod okiem utalentowanych mistrzów. Warto podkreślić, że nasza szkoła to wyjątkowe miejsce, które nie tylko uczy praktycznych umiejętności, ale także pielęgnuje lokalne tradycje, łączy pokolenia i tworzy przestrzeń spotkania pasjonatów - podkreśla Magdalena Chorąży-Suchy, dyrektor Zamku Cieszyn.

W ramach 3. edycji Szkoły Rzemiosł Cieszyn zajęcia prowadzą: Magdalena i Weronika Łacek (haft beskidzki), Beata i Bogdan Kosak (ceramika), Agnieszka Macoszek (obróbka wełny), Jerzy Wałga (rusznikarstwo cieszyńskie), Anna i Leszek Samińscy (introligatorstwo) oraz Sonia Nowok (snycerstwo).

Organizatorem 3. edycji Szkoły Rzemiosł jest Zamek Cieszyn, który jest samorządową instytucją kultury prowadzoną wspólnie przez Miasto Cieszyn oraz Województwo Śląskie. ♦

ZAMEK CIESZYN

fol. Zamek Cieszyn

O okolicznościach śmierci księcia Fryderyka Wilhelma (cz. II)

Wraz ze śmiercią Fryderyka Wilhelma wygasła cieszyńska linia piastowska po mieczu. Dotychczas data śmierci księcia podawana była na dzień spisania testamentu 19 sierpnia lub na dzień 23 sierpnia, kiedy ów testament został ogłoszony w obecności członków kolońskiej rady miejskiej. Niedawno dr Radim Jež dzięki wytrawnemu znawstwu korespondencji Piastów cieszyńskich ustalił dokładny moment odejścia księcia. Otóż książę zmarł niedługo po podyktowaniu swej ostatniej woli 19 sierpnia o godzinie 21.15. Doczesne szczątki ostatniego po mieczu Piasta cieszyńskiego zostały sprowadzone do Cieszyna i złożone w nekropolii Piastów cieszyńskich, w kościele dominikanów, gdzie go pogrzebano 26 stycznia 1626 roku. Książę nigdy się nie ożenił, miał nieślubną córkę Magdalenę, zrodzoną ze związku z mieszczką cieszyńską.

Po śmierci księżnej Elżbiety Lukrecji Habsburgowie nie uznali praw do księstwa jej syna, Ferdynanda Jana Liechtensteina, księstwo cieszyńskie jako obumarłe lenno Korony Czeskiej przypadło Habsburgom, władcom Czech. Zatem następcą księżnej Elżbiety Lukrecji został król rzymski Ferdynand IV, syn cesarza Ferdynanda III. Z prywatnych dóbr książęcych utworzono latyfundium – Komorę Cieszyńską, na której czele stanął Kaspar Tłuk z Toszonowic. Po nagłej śmierci Ferdynanda IV cesarz przejął bezpośrednio księstwo i włączył do Śląskiej Komory we Wrocławiu. Sic transit gloria *Principatus Teschinensis*.

Żył wtenczas co prawda ostatni męski potomek księcia Adama Waclawa, jego syn z „nieprawego łoża”, Waclaw Gotfryd, zrodzony z nieformalnego związku z ochmistrzynią Małgorzatą Kostlachówną z Kremże. Choć nie wiadomo tego z całą pewnością, to osieroconym Waclawem Gotfrydem zaopiekowała się najpewniej księżna Elżbieta Lukrecja. To właśnie księżna czyniła u cesarza starania o to, by jej przyrodni brat został legitymizowany. Habsburgowie nie zgodzili się na dziedziczenie księstwa cieszyńskiego ani przez dzieci księżnej, ani przez Waclawa Gotfryda. Jednak 8 maja 1640 roku cesarz Ferdynand III nadał Waclawowi Gotfrydowi oraz Magdalenie, nieślubnej

córcie księcia Fryderyka Wilhelma, godność baronów von und zu Hohenstein wraz z cesarską rentą. Wówczas także nadany został Waclawowi Gotfrydowi niezwykle symboliczny herb z piastowskim orłem pozbawionym skrzydła i raniionym strzałą, w ten sposób przypominającym, że baronowie Hohenstein, choć pochodzą od Piastów cieszyńskich, to jednak nigdy nie będą rządzić księstwem cieszyńskim. Waclaw Gotfryd pod koniec lat 20. XVII w. ożenił się ze szlachcianką Zuzanną Szebiszowską, a z małżeństwa tego na świat przyszli: Jan Krzysztof, Fryderyk, Adam Waclaw, Ferdynand oraz Anna Maria. Baron Waclaw Gotfryd zmarł około roku 1681. Wiadomo, że Ferdynand ożenił się z baronową Anną Joanną von Haidenburg, zmarł około roku 1693. Jego potomkiem był syn, także Ferdynand, który zmarł 3 kwietnia 1706 roku. Anna Maria w 1677 roku poślubiła szlachcica Juliusza Tworkowskiego z Krawarza, zmarła jako ostatnia z rodu w roku 1714, pochowana zaś została w krypcie kościoła parafialnego we Frysztaście.

Zamieszczony tu portret Fryderyka Wilhelma to kopia miedziorytu opublikowanego początkiem wieku XVIII w dziele Franza Christopha Khevenhüllera. Co jednak interesujące, owa kopia w postaci fotografii w latach 30. XX wieku podarowana została Muzeum Miejskiemu w Cieszynie przez hrabiego Włodzimierza Bema de Cosban. Wiadomo jednak, że jeszcze w połowie wieku XVIII w jednej z sal cieszyńskiego ratusza prezentowany był portret księcia Fryderyka Wilhelma, który najpewniej uległ zniszczeniu w wielkim pożarze miasta w roku 1789.

Wspomnienie księcia Fryderyka Wilhelma dało asumpt do zorganizowania wystawy *Jak obumarłe drzewo. Pamiętki po Piastach cieszyńskich w 400-lecie wygaśnięcia książęcej linii*, która wciąż jest dostępna w Sali Rzymskiej Pałacu Larischów – siedzibie Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie. Serdecznie zapraszamy! ♦

JAN PAWEŁ BOROWSKI / MŚC

Rycina 1 - Portret księcia Fryderyka Wilhelma, kopia miedziorytu z początku XVIII w. / Zbiory MŚC.

ryc. 1

Podsumowanie KARB Festiwalu

autor: Marcin Kamiński (CTF)

Albo wcześniej nie dostrzegałam tego typu problemów albo one nie były tak widoczne. Może gdzieś w dużych miastach, ale tu w moim małym, kochanym małym miasteczku Cieszynie - nie do pomyślenia. Do tej pory nasze miasto kojarzyło mi się z przyjemnymi wakacjami i spokojem. Wróciłam na stałe do Polski po kilkunastu latach życia na wyspach. Po różnych doświadczeniach i ciężkiej chorobie wiedziałam już że nie chcę reszty życia przeżyć tylko dla samej siebie. Chcę zostawić po sobie jakiś pozytywny ślad. Nie wiedziałam co dokładnie chcę robić...

Artura znałam już od wielu lat, wiedziałam czym się zajmuje. Pokazał mi problem bezdomności od środka. Zapoznał mnie z kilkoma beneficjentami fundacji. Poznałam cieszyński świat bólu i braków. Artur też wyjaśnił mi, że wiele z tych rzeczy da się zmienić. Że dużo można odbudować.

Pierwsza edycja Festiwalu Twórczości Trudnej już za nami i bardzo cieszę się, że mogłam być jednym z jego twórców. Brałam udział przy realizacji prawie każdej wystawy i wszystkie one zrobiły na mnie ogromne wrażenie. Może dlatego, że przy okazji poznałam większość twórców i dowiedziałam się z pierwszej ręki co autor miał na myśli.

Spacer zaczęliśmy na rynku. Tu w kręgu ustawiliśmy tablice z różnymi hasłami. Każda tablica miała dwie strony, tak jak my wszyscy. Od zewnątrz były wypisane negatywne postawy, a od środka ich przyczyny. Do tablic były dołączone małe tytuły uzasadniające dlaczego tak właśnie jest. Te tytuły gubiły

się w morzu informacji mniej ważnych, ale tak bardzo mnogich...

Zainteresowani, którym udało się wejść do środka zobaczyli tablicę w centralnym punkcie, jedyną w 100% pozytywną - z jednej strony wolność, z drugiej miłość. Bo to właśnie jest najważniejsze. Z dumą i radością patrzyłam na grupy młodych i starszych odbiorców, których instalacja wciągała na kilkanaście minut. Bawiło mnie zachowanie tych, którzy przechodząc obojętnie krytykowali taniość użytych materiałów bowiem to nie wykonanie, a kontekst grał istotną rolę.

Następne kilka fotografii (fragment większej wystawy) dziewczyny, która pomieszkuję u znajomych, ponieważ nie ma własnego lokum. Wystawa nadal wisi jeszcze koło zburzonej kamienicy na ulicy Głębokiej. Opis już ktoś zerwał.

Wystawa Macieja Rękosiewicza zatytułowana „Cisza” była kolejnym punktem na szlaku, KARBowego spaceru. Bezpośredni, ciężki przekaz płynący z każdego kadru zdjęć Maćka zasiał we mnie myśl o pustce, która istnieje w każdym z nas - często niezrozumianej lub świadomie niezauważonej przez społeczeństwo.

„Stopnie degradacji” przy ul. Kluckiego zaaranżowane przez Michała Kuzyka - prezesa Cieszyńskiego Stowarzyszenia Fotografów, miała na celu uświadomienie odbiorcy, że coś tak pięknego jak sztuka może być skontrastowane z brzydotą codzienności. Stąd pomysł by umieścić fotografie w środku kartonów, które miały ulec naturalnej degradacji. Sztuka może, a nawet powinna być nośnikiem informacji. To nie tylko estetyka, choć

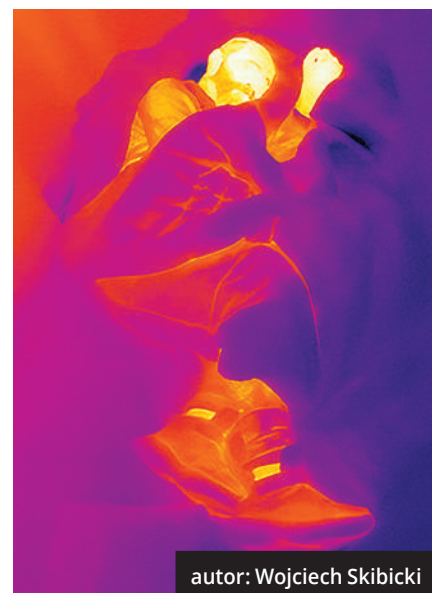
na codzień wolimy dostrzegać piękno momentów i omijać zdegradowaną rzeczywistość. Sztuka to narzędzie, które powinno nas naprawić. A przynajmniej pokazać drogę do uzdrowienia.

W parku św. Trójcy zawisło kilka fotografii związanych z nadzieją. To zbiór prac osób z Cieszyńskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Wystawa Pod Wiaduktem miała szczególny charakter. „Ciepło/zimno”, której autorem jest Wojtek Skibicki, to poruszająca opowieść o ciepłych ciałach ludzkich, które mogą żyć bo w ich żyłach krąży krew. Wielowarstwowość tego zjawiska ciekawi jeszcze bardziej, ponieważ do życia w pełni oprócz tego potrzebujemy ciepła z zewnątrz. Ciepła niesionego poprzez miłość i troskę w relacjach. Gdy umieramy fizycznie ciepło się kończy, a ciało ogarnia chłód. Niczym jednak nie różni się to od chłodu deficytów życia każdego z nas.

To jednak wystawa na ul. Czarny Chodnik była dla mnie osobiście niezwykle poruszającym doświadczeniem. „Może kiedyś uwierzę” autorstwa Cezarego Ankowskiego opowiada historię oczami ateisty, który poszukuje nadziei. Fascynacja autora tematem wiary i tym dlaczego jako ludzie chcemy mieć świadomość, że istnieje coś lub ktoś ponad, ma dla mnie bardzo personalny wydźwięk. Często możemy nie rozumieć, nie mieć wpływu i kontroli, ale chyba warto zaufać by codziennie szukać w życiu głębszego znaczenia.

Kolejnym punktem na mapie Cieszyna był Park Pokoju. Miejsce to zostało przez nas wybrane celowo, ponieważ to tam codziennie gromadzi się najwięcej osób

autor: Wojciech Skibicki

w kryzysie bezdomności. Fotografie Julii Skalskiej opowiadają jej własną historię o miłości do dziadków, których już nie zobaczy. Uwieczniając miejsca, które związane były bezpośrednio z nimi, w jakimś stopniu pomogły jej pogodzić się ze stratą.

KARB to nie tylko poruszające wystawy. W piątek - dzień otwarcia, w klubie muzycznym Anielski Młyn odbył się koncert zespołu Pytki Doś, a po nim projekcja filmu którego tematyka

dotyka trudnych wątków życia pewnego artysty, związanych bezpośrednio z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, wywołała ogromne wzruszenie w odbiorcach. Film, choć surowy i momentami bardzo trudny był bezpośrednim wprowadzeniem do tematyki festiwalu.

Zwieńczeniem było spotkanie w murach Domu Narodowego z paraolimpijczykami- mistrzami świata między innymi w szermierce na wózkach oraz koszykówce. Poruszający wykład ludzi,

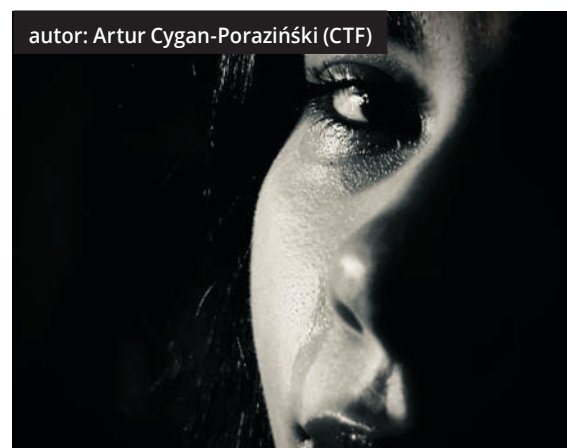
k którzy na codzien poprzez swoj niepełnosprawność mierzą się z dyskomfortem, a jednak nie zatracają ogromnej chęci do życia. Siłą i determinacją dają świadectwo, że utrata kończyny bądź inna forma deficytu nie zatrzyma ich woli do walki i jakościowego przeżywania rzeczywistości.

KARB to nie rozrywka. To prawda, poruszanie trudnych tematów i wspólny czas do refleksji. Jeśli to wydarzenie miałooby podnieść na duchu choć jedną osobę to właśnie po to będziemy kontynuować kolejne edycje.

Dziękujemy wszystkim którzy wspierają nasze działania choćby przez patronite. Dzięki Wam możemy robić takie rzeczy!

Ziarno zostało zasiane, a my nie możemy doczekać się plonów. ●

MICHALINA KOSMATY

Z życia Oddziału Towarzystwa Polsko-Austriackiego

Wrześniowe spotkanie członków cieszyńskiego Oddziału Towarzystwa Polsko-Austriackiego miało niezwykle, uroczysty charakter.

Kawiarnia „Pod Królem Polskim”, gdzie tradycyjnie odbywają się spotkania Towarzystwa, była miejscem sympatycznej uroczystości, na którą przybył z Warszawy Prezes Zarządu Głównego TPA Pan Marek Gast oraz przedstawicielka Urzędu Miejskiego w Cieszynie Pani Ewa Pawelczyk.

Okazja była niezwykle. Pan Prezes wręczył Honorowe Odznaki „Zasłużony dla Towarzystwa Polsko-Austriackiego” Paniom Helenie Siedlak i Marii Kunc z okazji ich Jubileuszu 90-tych urodzin oraz długoletniego uczestnictwa w cieszyńskim Oddziale TPA. Obie odznaczone-jubilatki są bowiem członkiniami od 37 lat, czyli od założenia Oddziału Towarzystwa Polsko-Austriackiego w Cieszynie.

Przy kawie i tradycyjnej lampce wina była okazja do rozmów o warunkach w jakich działa Towarzystwo, o wyzwaniach i perspektywach dalszej działalności.

Towarzystwo Polsko-Austriackie w Polsce działa od ponad 65 lat. Prezesem Oddziału Towarzystwa w Cieszynie od 20 lat jest Pani Maria Gawlas, która przy współpracy z wydawanym w Wiedniu miesięcznikiem „Polonika” i jej redaktorem Sławomirem Iwanowskim, stara się

przybliżyć wizerunek Austrii i realizować sztandarowe hasła Towarzystwa – „Bliżej Austrii”. Wszystkich Sympatyków Austrii, jej kultury, piękna przyrody, języka Towarzystwo serdecznie zaprasza w swoje szeregi. ●

TPA ODDZIAŁ W CIESZYNIE

PRZEDSTAWIAMY

Cieszyńskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów "Familia"

fot. CSKA Familia

Przy okazji przenosin Cieszyńskiego Stowarzyszenia Klub Abstynentów „Familia” do nowego, lepszego standardu miejsca przy ul. Trzanowskiego 2 w Cieszynie, postanowiliśmy przybliżyć nieco historii tej organizacji oraz pokazać zakres działania i serdeczną atmosferę, która panuje wśród członków Stowarzyszenia.

Podwalinami obecnej organizacji stało się powstanie Grupy Anonimowych Alkoholików „Watra” 8 listopada 1991 roku. Pierwszy miting prowadził kolega Władek. Idea powstała z potrzeb serca wielu osób w kryzysie alkoholowym, potrzebującym wsparcia i motywacji do wyjścia z nałogu i wytrwania w czystości. Od zawsze kluczową rolę podczas spotkań grupy odgrywała rola Boga, jakkolwiek pojmowanego, dlatego mitingi rozpoczynano wspólną modlitwą:

**„Boże, daj nam pogodę ducha,
abyśmy zgadzali się z tym,
czego nie możemy zmienić.
Odwagę, abyśmy zmienili to, co
zmienić możemy.
I mądrość, abyśmy umieli
odróżnić jedne sprawy od
drugich.”**

Wspólne spędzanie czasu, świąt, jubileuszy, wspólne wyjazdy, obchodzenie urodzin i ważnych dla każdego wydarzeń w życiu oraz przede wszystkim kolejne rocznice życia bez alkoholu, od zawsze scalały członków Stowarzyszenia, dokładnie tak jak przy watrze, przy wspólnej biesiadzie wokół płonącego ogniska, rozświetlając mroki nałogu i wskazując drogę ku trzeźwości.

Grupa została wpisana do Ogólnopolskiej Wspólnoty Grup AA pod koniec kwietnia 1992 roku.

Od początku istnienia organizacji władze Miasta Cieszyna wspierały działalność Grupy i 1 grudnia 1992 roku, na wniosek klubowiczów, przekazały klucze do pierwszej siedziby Klubu przy ulicy Przykopa 34. Stan pomieszczenia przedstawiał się nader skromnie, jednak staraniem grupy klubowiczów miejsce wyremontowano i rozpoczęto regularne spotkania dla osób w potrzebie. Jest to też czas uformowania się obecnie funkcjonującej nazwy Stowarzyszenia: Klub Abstynentów „Familia” Cieszyn.

W 1998 roku Stowarzyszenie otrzymało od Miasta większy lokal, 123 m² przy ul. Błogockiej 30 A, w którym funkcjonowało nieprzerwanie przez kolejnych 27 lat. Przestrzeń ponownie wymagała nakładów pracy klubowiczów, którzy z chęcią i uśmiechem przystąpili do działania. Wspólna praca, z myślą o nowym, wymarzonej miejscu spotkań, była ogromnie motywująca i podnosząca społeczność na duchu.

W tym roku Cieszyńskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Familia” otrzymało od Miasta nowe lokum, przy ul. Trzanowskiego 2 w Cieszynie, wydzielone w budynku Żłobka Miejskiego nr 1. Miejsce przestrzenne, rozświetlone, z dużymi oknami wychodzącymi m. in. na zieloną część ogrodu, które członkowie Stowarzyszenia z miejsca przyjęli pozytywnie jako

„swoje”, ciesząc się z możliwości rozwijania swojej działalności również szerzej, o spotkania przeznaczone dla członków rodzin AA oraz DDA.

Jak wspomina Burmistrz Krzysztof Kasztura - *ogromnie cieszy nas fakt, że mamy w Cieszynie taką inicjatywę, która z powodzeniem i z zaufaniem jej członków pomaga ludziom w kryzysie związanym z nałogiem. Warto kibicować, warto sprawdzić jak psychoterapeuci i psycholodzy działający w Cieszyńskim Stowarzyszeniu Klub Abstynentów „Familia” mogą pomóc mieszkańcom borykającym się z uzależnieniem własnym lub swoich bliskich, warto sobie pomagać i usprawniać jakość swojego życia.*

Prezes Cieszyńskiego Stowarzyszenia Klub Abstynentów „Familia” Pani Anna Marszałek zaprasza do członkostwa w swoich szeregach oraz uczestnictwa w zajęciach:

■ **Poniedziałki: 17:00-19:00** Grupa AL-ANON dla osób współuzależnionych

■ **Wtorki: 17:00-19:00** Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z problemami wychowawczymi z rodzin z problemami alkoholowymi

■ **Co drugi czwartek: 17:00-19:00** Grupa AA z psychologiem

■ **Co drugi czwartek: 17:00-19:00** Grupa DDA

■ **Piątki: 18:00-20:00** Mitingi AA

Zapraszamy do kontaktu i rozmowy: Cieszyńskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Familia”, ul. Trzanowskiego 2 w Cieszynie, tel: **33 852 40 00**, e-mail: familia@poczta.onet.eu.

Numer telefonu trzeźwości: **33 852 40 00**.

Życzymy Stowarzyszeniu pomyślności w nowej lokalizacji. ■ EWA PAWELCZYK

fot. CSKA Familia

Dlaczego warto **segregować** zużyty olej jadalny?

Wdobie rosnącej świadomości ekologicznej coraz częściej słyszymy o konieczności segregacji odpadów. Jednak nadal spora część społeczeństwa nie wie, że zużyty olej jadalny także powinien być odpowiednio utylizowany. Projekt Segreguj Olej ma na celu edukowanie społeczeństwa na temat korzyści płynących z prawidłowego postępowania z olejem po smażeniu. Dlaczego to takie ważne?

• • • Zanieczyszczenie wody

Zużyty olej wylany do zlewu trafia do kanalizacji, a dalej do oczyszczalni ścieków. Problem w tym, że tłuszcz nie rozpuszcza się w wodzie i tworzy trudne do usunięcia zatory, co zagraża sprawnemu funkcjonowaniu instalacji kanalizacyjnej. Już jeden litr oleju może skażać aż milion litrów wody! Właśnie dlatego tak ważne jest jego oddzielne zbieranie.

• • • Emisja CO₂ i inne skutki klimatyczne

Nieprawidłowa utylizacja oleju prowadzi do powstawania gazów cieplarnianych, co zwiększa nasz ślad węglowy. Olej wyrzucony do środowiska naturalnego może również negatywnie wpływać na glebę i mikroklimat lokalnych ekosystemów.

• • • Recykling i ponowne wykorzystanie

Prawidłowo posegregowany olej może zostać przetworzony na biopaliwo lub inne produkty przemysłowe. Dzięki temu zamykamy obieg surowców i wspieramy gospodarkę cykliczną. Olej, który był kiedyś odpadem, może stać się cennym surowcem.

• • • Bezpieczeństwo i odpowiedzialność

Oddając olej do specjalnych punktów zbiórki, przyczyniamy się do ochrony środowiska, dbamy o czystość lokalnych

zasobów wodnych oraz poprawiamy bezpieczeństwo sanitarne. To prosty gest, który ma realny wpływ na przyszłość naszej planety.

• • • Co możesz zrobić już dziś?

- Nie wylewaj oleju do zlewu ani toalety!
- Zbieraj zużyty olej do plastikowej butelki.
- Oddaj go do najbliższego pojemnika – często znajdziesz je przy szkołach, sklepach lub PSZOK-ach (Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych), a dokładną lokalizację znajdziesz na stronie: <https://www.segregujolej.pl/mapa/>.

Projekt Segreguj Olej przypomina: małe kroki prowadzą do wielkich zmian. Zaczniij od kuchni – niech Twoje smażenie będzie bardziej eko! ♦

EWELINA CIEŚLAR

Kolejne sukcesy cieszyńskiego **Shindo**

fot. KS Shindo

W dniu 27.09.2025 r. 13 zawodników Klubu Sportowego Shindo z Cieszyna wzięło udział w Otwartych Mistrzostwach Leszna w Karate Sportowym.

W zawodach wzięły udział 24 kluby, 326 zawodników walczących w 639 osobno - konkurencjach. Zawodnicy Shindo spisali się bardzo dobrze zdobywając 7 medali: 2 złote, 1 srebrny i 3 brązowe.

Wyniki:

- Maria Chrośnik - 1 miejsce kata ind. seniorek
- Kamil Szymala - 1 miejsce kata ind. do 9 lat
- Michalina Szymala, Anna Hanzel, Helena Kopala - 2 miejsce kata drużynowe do 10-13 lat
- Michał Nowak - 3 miejsce kumite ind. 12-13 lat - 55 kg
- Michalina Szymala - 3 miejsce kumite ind. 10-11 lat - 36 kg
- Piotr Szafarczyk - 3 miejsce kumite ind. +18 lat
- Michał Nowak, Mateusz Turowski, Michał Goły - 3 miejsce kata drużynowe do 10-13 lat. ♦

KSSHINDO

Tenisiści rywalizowali po obu stronach Olzy

W dniach 20-21 września 2025 roku na kortach w Cieszynie i Czeskim Cieszynie odbyły się 14. Międzynarodowe Mistrzostwa Cieszyna i Ceskeho Tesina w tenisie ziemnym.

Organizatorem wydarzenia był klub tenisowy TKKF Ogniwo Cieszyn, a współorganizatorem TJ Slavoj Cesky Tesin. Turniej zgromadził 68 polskich i czeskich zawodników, którzy rywalizowali w 6 kategoriach na 11 kortach.

Wyniki:

Dziewczęta do lat 18:

- 1. miejsce - Laura Kalivodova
- 2. miejsce - Emilia Dronia
- 3. miejsce - Karla Martinkova

Kobiety Open:

- 1. miejsce - Wiktoria Bijałd
- 2. miejsce - Sonia Chrapek
- 3. miejsce - Gabriela Jarawka

Chłopcy do lat 18:

- 1. miejsce - Jakub Kafka
- 2. miejsce - Wiktor Falkowski
- 3. miejsce - Oliver Sklarcik

Mężczyźni 18-40 lat:

- 1. miejsce - Łukasz Kotarski
- 2. miejsce - Kacper Socha
- 3. miejsce - Marek Kujawa

Mężczyźni 40-65 lat:

- 1. miejsce - Michał Andrzejewski
- 2. miejsce - Robert Barci
- 3. miejsce - Tomasz Skoupil

fot. TKKF Ogniwo

Mężczyźni powyżej 65 lat:

- 1. miejsce - Paweł Wojtyła
- 2. miejsce - Krzysztof Antas
- 3. miejsce - Zbigniew Jesionek

Klub TKKF OGNIWO serdecznie dziękuje klubowi TJ Slavoj Cesky Tesin i jego prezesowi Jakubowi Rasikowi, całemu zarządowi Ogniwo Cieszyn oraz wszystkim sponsorów i partnerów, dzięki którym wydarzenie mogło się odbyć. Dziękujemy wszystkim zawodnikom i kibicom - to były niezapomniane dwa dni tenisa w Cieszynie i Czeskim Cieszynie! ♦

TKKF OGNIWO

fot. TKKF Ogniwo

Sześć medali cieszyńskiego Kyokushin

Bardzo dobrze zaprezentowali się zawodnicy Cieszyńskiego Klubu Karate Kyokushin podczas X Jubileuszowego Turnieju Karate Kyokushin o Puchar Solny, który odbył się w dniu 27 września 2025 roku w Wieliczce.

Turniej zgromadził około 140 zawodników z 20 klubów. Cieszyńscy zawodnicy zdobyli sześć medali co dało cieszyńskiemu klubowi drugie miejsce w klasyfikacji drużynowej.

Wyniki:

- Maksymilian Wojtas – złoty medal w kategorii kumite juniorów do 70 kg.
- Lena Santarius – złoty medal w kategorii kumite junierek młodszych do 50 kg.
- Adam Szydłowski – złoty medal w kategorii kumite młodzików open.
- Karolina Wachholz – srebrny medal w kategorii kumite młodziczek +50 kg.
- Adam Malina – brązowy medal w kategorii kumite juniorów młodszych do 55 kg.
- Jan Malina – brązowy medal w kategorii kumite młodzików open. ■ CKKK

fol. CKKK

Młodzież "Pożegnała Lato"

W dniu 26 września 2025 roku Zarząd Oddziału PTTK „Beskid Śląski” w Cieszynie zorganizował 60 Górski Rajd Młodzieżowy.

W tym roku po raz pierwszy zaproszono do uczestnictwa w radzie wszystkich Burmistrzów i Wójtów gmin Powiatu Cieszyńskiego, przedstawicieli Starostwa Cieszyńskiego oraz Zarządu Głównego PTTK. Patronat honorowy nad imprezą objęła Starosta Powiatu Cieszyńskiego p. Janina Żagan. Partnerami w organizacji rajdu byli: Miasto Cieszyn, Gmina Hażlach oraz Gmina Zebrzydowice, którzy finansowo wsparli imprezę. Z zaproszonych gości rajd zaszczylicili swoją obecnością: Burmistrz Strumienia Pani Anna Grygierek, Wójt Zebrzydowic Pan Janusz Król oraz Sekretarz Miasta Cieszyna Pan Stanisław Kawecki.

Poranek w dniu 26 września przywitał nas piękną pogodą, która doskonale pasowała do turystycznych wędrówek beskidzkimi szlakami. W tym dniu wszystkie szlaki prowadziły do Schroniska PTTK na Błatniej, gdzie organizatorzy przygotowali metę rajdu. Do rajdu zgłoszono młodzież z 19 szkół podstawowych oraz 8 szkół średnich. Łącznie do mety dotarło ponad 1400 uczestników (uczniów i opiekunów), na których czekał ciepły posiłek oraz okolicznościowa plakietka. Tradycyjnie wszystkie startujące drużyny otrzymały

fol. PTTK "Beskid Śląski"

dyplomy za uczestnictwo w wydarzeniu, a najliczniejsze drużyny z poszczególnych gmin otrzymały puchary ufundowane przez naszych partnerów. Puchary dla drużyn szkół podstawowych otrzymali: Szkoła Podstawowa nr 5 z Cieszyna, Szkoła Podstawowa z Kończyc Wielkich, Szkoła Podstawowa z Markłowic Górnych oraz Szkoła Podstawowa z Zabłocia. Wśród ośmiu szkół średnich zwyciężyła drużyna z Zespołu Szkół Technicznych z Cieszyna, która otrzymała puchar Starosty Cieszyńskiego. Puchar Zarządu Głównego PTTK powędrował do Szkoły Podstawowej nr 1 w Cieszynie, która wystawiła najliczniejszą drużynę (140 uczestników).

Jak zawsze ukończeniem rajdu był konkurs wiedzy turystycznej o Beskidzie Śląskim oraz historii i folkloru Ziemi Cieszyńskiej. W konkursie wzięło udział blisko 40 młodych rajdowiczów. W kategorii szkół średnich największą wiedzę

wykazał się Jakub Kwolek, przed Julią Małek oraz Witoldem Kasperkiem (wszyscy z LO2 Cieszyn). W grupie uczestników szkół podstawowych z klas 6 – 8 najlepszą okazała się Bogusława Wojtyła przed Esterą Macurą (obie z SP Cisownica) oraz Mateuszem Gaszkiem (SKKT nr 9 przy SP 6 z Cieszyna). Współzawodnictwo w kategorii klas 1 – 5 wygrała Agata Mańka (SKKT nr 9 przy SP 6 z Cieszyna) przed Karoliną Macurą (SP Cisownica) oraz Igą Sulich (SKKT nr 9 przy SP 6 z Cieszyna).

Górskie spotkanie młodzieży szkolnej mogło odbyć dzięki dużemu zaangażowaniu obsługi schroniska PTTK na Błatniej oraz opiekunów poszczególnych drużyn szkolnych. Wszystkim uczestnikom rajdu oraz współorganizatorom serdecznie dziękujemy. Do zobaczenia w 2026 roku na mecie rajdów „Powitanie Wiosny” i „Pożegnanie Lata”. ■

PTTK "BESKID ŚLĄSKI"

OGŁOSZENIE O PŁATNOŚĆ ZA III KWARTAŁ 2025 R. OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Uprzejmie przypominamy, że **15.10.2025 r.** upływa termin płatności opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za III kwartał 2025 r. Wpłaty można dokonać na indywidualny rachunek bankowy przeznaczony wyłącznie do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, na konto ogólne Urzędu Miejskiego w Cieszynie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Cieszyna lub w opłatomacie Urzędu Miejskiego w Cieszynie na ul. Srebrnej 2.

Informacja nie dotyczy mieszkańców płacących w czynszu opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, za których należność jest regulowana przez Spółdzielnie Mieszkaniowe oraz Wspólnoty. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu 33 479 42 97.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU NA DZIERŻAWĘ GRUNTU POD STOISKO HANDLOWE Z OKAZJI DNIA WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie ogłasza ustny przetarg nieograniczony na wysokość stawki czynszu za dzierżawę części nieruchomości gruntowych z przeznaczeniem na usytuowanie tymczasowych stoisk handlowych na sprzedaż zniczy wieńców i kwiatów w dniach **od 28 października 2025 r. do 2 listopada 2025 r.** na wyznaczonych terenach:

1. Działka nr 44/2 obręb 21 o powierzchni 4,00 m², położenie - Cmentarz Komunalny przy ul. Katowickiej.
2. Działka nr 150 obręb 40 o powierzchni 4,00 m², położenie - Cmentarz Ewangelicki przy ul. Bielskiej.
3. Działka nr 19 obręb 18 o powierzchni 4,00 m², położenie - Cmentarz przy ul. Kościuszki.

Stawka wyjściowa do przetargu wynosi 200,00 zł za stoisko/dobę +23 % podatku VAT.

Przetarg odbędzie się w Miejskim Zarządzie Dróg przy ul. Liburnia 4 w Cieszynie, w dniu 09.10.2025 r. (czwartek) o godzinie 10:00. Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie informuje o braku możliwości wynajmu straganu. Szczegółowych informacji udziela Dział Zarządzenia tel. 33 479 52 53.

OGŁOSZENIE O II NABORZE UZUPEŁNIAJĄCYM

przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie do Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Cieszynie

Burmistrz Miasta Cieszyna zaprasza przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie do pracy w Gminnej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w Cieszynie.

Swoich przedstawicieli mogą zgłaszać organizacje oraz podmioty działające w zakresie pożytku publicznego, których terenem działalności jest gmina Cieszyn.

Termin zgłoszeń upływa dnia **28 października 2025 roku o godz. 15:30.**

Zgłoszenia można przysyłać na adres: **Urząd Miejski w Cieszynie, 43-400 Cieszyn, Rynek 1 lub drogą elektroniczną: urząd@um.cieszyn.pl.**

W przypadku wysłania zgłoszenia pocztą, decyduje data wpływu do Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Cieszynie.

RAPORT Z PRZEBIEGU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH:

- z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna **w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Cieszyn** (Zarządzenie nr 0050.493.2025 z dnia 8 września 2025 r.).

Merytoryczne podsumowanie konsultacji i zestawienie wniesionych uwag: W wyznaczonym terminie nie wpłynęła żadna opinia ani uwaga w sprawie projektu uchwały. **Szczegóły: bip.um.cieszyn.pl**

- z mieszkańcami Cieszyna projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna **w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Cieszyn** (Zarządzenie nr 0050.494.2025 z dnia 8 września 2025 r.).

Merytoryczne podsumowanie konsultacji i zestawienie wniesionych uwag: W wyznaczonym terminie nie wpłynęła żadna opinia ani uwaga w sprawie projektu uchwały. **Szczegóły: bip.um.cieszyn.pl**

TRWAJĄCE KONSULTACJE SPOŁECZNE:

- z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyzna w sprawie zmiany uchwały nr XLII/430/18 Rady Miejskiej Cieszyzna z dnia 22 lutego 2018 roku **w sprawie określenia zasad nadawania nazw ulic, placów, parków, skwerów, rond i innych terenów obiektów publicznych położonych na terenie Miasta Cieszyzna.** (Zarządzenie nr 0050.535.2025 z dnia 29 września 2025 r.) - do 14 października br. **Szczegóły: bip.um.cieszyn.pl**

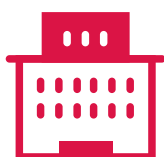
- z mieszkańcami Cieszyzna projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyzna w sprawie zmiany uchwały nr XLII/430/18 Rady Miejskiej Cieszyzna z dnia 22 lutego 2018 roku **w sprawie określenia zasad nadawania nazw ulic, placów, parków, skwerów, rond i innych terenów obiektów publicznych położonych na terenie Miasta Cieszyzna.** (Zarządzenie nr 0050.536.2025 z dnia 29 września 2025 r.) - do 14 października br. **Szczegóły: bip.um.cieszyn.pl**

TRWAJĄCE KONSULTACJE SPOŁECZNE:

- z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektu uchwały **w sprawie określenia na rok 2026 wysokości stawek podatku od nieruchomości.** (Zarządzenie nr 0050.539.2025 z dnia 1 października 2025 r.) - do 21 października br. **Szczegóły: bip.um.cieszyn.pl**

- z mieszkańcami Cieszyzna projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyzna **w sprawie określenia na rok 2026 wysokości stawek podatku od nieruchomości.** (Zarządzenie nr 0050.540.2025 z dnia 1 października 2025 r.) - do 21 października br. **Szczegóły: bip.um.cieszyn.pl**

NIERUCHOMOŚĆ PRZEZNACZONA DO WYDZIERŻAWIENIA

Burmistrz Miasta Cieszyzna informuje, że zatwierdziła do oddania w dzierżawę na czas oznaczony do 3 lat w drodze bezprzetargowej wykaz nieruchomości obejmujący część działki nr 63/13 obr. 30 o powierzchni 9 m², położonej przy ul. Katowickiej w Cieszyźnie, z przeznaczeniem na tereny handlowo-usługowe.

Wykaz nieruchomości przeznaczonych do najmu został wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Cieszyźnie (Rynek 1, I piętro) oraz stronach BIP na okres od dnia 7 października 2025 r. do 28 października 2025 r.

UWAGA NA WIADOMOŚCI „DOSTAWA NIE POWIODŁA SIĘ”

Oszuści nie próżnują!

Komenda Powiatowa Policji w Cieszyźnie ostrzega przed fałszywymi wiadomościami wysyłanymi przez oszustów, podszywających się pod firmy kurierskie. E-maile o treści "Dostawa nie powiodła się" zawierają szkodliwe linki, a celem oszustów jest kradzież pieniędzy z naszego konta bankowego. Apelujemy o ostrożność i zachowanie zdrowego rozsądku.

Phishing to rodzaj oszustwa polegający na podszywaniu się pod różne strony, osoby i firmy w celu wyłudzenia twoich danych – np. loginu i hasła, numeru karty płatniczej, numeru CVV karty, numeru dowodu osobistego, numeru PESEL i różnych innych niewrażliwych informacji. Wszystkie te dane mogą posłużyć do kradzieży twoich pieniędzy, tożsamości, a nawet oszukiwa-

nia innych w twoim imieniu.

Oszuści modyfikują swoje metody działania i korzystają z każdej nadarzającej się okazji, aby wprowadzić w błąd. Podszywają się pod firmy kurierskie i wysyłają e-mail z informacją, że dostawa oczekiwanej przesyłki nie powiodła się. Osoby, które faktycznie oczekują paczki, mogą niczego nie podejrzewać. W wiadomości podany jest link, który rzekomo prowadzi do chatu z konsultantem.

Przed wszystkim nie powinniśmy otwierać linków otrzymanych przez nieznaną nam osobę. A jeśli nam się to zdarzy, dokładnie sprawdzamy, na jakiej stronie się znajdujemy. Czytajmy też dokładnie wiadomości od rzekomych operatorów czy kurierów. Poświęcenie kilku sekund na sprawdzenie, jaką transakcję mamy zaakceptować,

może uratować nas przed stratą pieniędzy.

...

Apelujemy o ostrożność!

■ Spójrz na język wiadomości. Oszuści często nie używają polskich znaków, a także robią błędy ortograficzne i stylistyczne.

■ Zanim otworzysz przesłany link, przeczytaj dokładnie, do jakiej strony kieruje.

■ Nie zapisuj załączników pochodzących z nieznanych źródeł.

■ Nie loguj się do bankowości elektronicznej z poziomu stron, do których nie masz zaufania.

■ Zweryfikuj, czy otrzymana wiadomość rzeczywiście pochodzi np. od firmy kurierskiej, która ma dostarczyć Twoją przesyłkę.

■ Sprawdź dokładnie wszystkie dane przed wykonaniem jakichkolwiek płatności w Internecie. ♦ **KOMENDA POWIATOWA POLICJI W CIESZYŃNIE**

KINO "PIAST"

facebook.com/kinocieszyn, tel. 33 852 04 26

• W związku ze zmianą podmiotu zarządzającego Kinem Piast nastąpiła czasowa przerwa w funkcjonowaniu obiektu. O wznowieniu działalności będziemy informować.

CINEMA CITY

www.cinema-city.pl

• Pełny repertuar kina Cinema City, mieszczącego się w Galerii Stela przy ul. Korfańskiego 23, znajduje się na stronie internetowej www.cinema-city.pl

TEATR IM. A. MICKIEWICZA

www.teatr.cieszyn.pl, tel. 33 858 16 52

- **10.10, 17:30 i 20:30** 20-lecie Kabaretu MŁODYCH PANÓW
- **11.10, 17:00** Koncert Zespołu Pieśni i Tańca OLZA pt. "Mozaika folkloru"
- **12.10, 15:00 i 18:30** Spektakl "Mayday 3 - Bigamistka"
- **14.10, 9:30 i 19:00** Spektakl "Krzywy kocioł"
- **17.10, 18:00** Koncert z okazji 107. rocznicy powołania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego – Zespół Pieśni i Tańca Śląsk
- **18.10, 16:00 i 19:00** Spektakl "Przyjazne dusze" - Teatr CAPITOL
- **19.10, 15:00 i 18:30** Spektakl "BOEING, BOEING"
- **22.10, 16:00** Inauguracja roku akademickiego - Akademia WSB
- **24.10, 17:00** JUBILEUSZ 130-lecia LO im.A. Osuchowskiego w Cieszynie

INNE

- **10.10, 18:30** Wieczór filmowy z kłaczkiem - pokaz oskarowego filmu "Flow" w towarzystwie kotów (Świetlica Krytyki Politycznej w Cieszynie, ul. Przykopa 20; wstęp wolny; obowiązują zapisy: kocimialk@cieszynskizwierzogrod.pl)
- **15-16.10** 17. Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Theoretical and Practical Aspects of Distance Learning (Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ w Cieszynie)

• **16.10, 18:00 i 17.10, 17:00** Spektakl "Cudowne śliwki" w reż. Bogusława Słupczyńskiego (Świetlica Krytyki Politycznej w Cieszynie, ul. Przykopa 20; wstęp wolny; obowiązują zapisy: cieszyn@krytykapolityczna.pl)

• **17.10, 17:00** Degustacja zielonych herbat japońskich (Herbaciarnia Laja)

• **18.10, 10:00** Spacer Szlakiem Wyjątkowych i Wpływowych Cieszyńskich Kobiet - prowadzi Magdalena Grała (zbiórka pod Świątlicą Krytyki Politycznej w Cieszynie, ul. Przykopa 20; wstęp wolny; obowiązują zapisy: cieszyn@krytykapolityczna.pl)

• **18.10, 10:00-13:00** Warsztaty teatralne z aktorką Anitą Jancią dla młodzieży (13-18 lat) (Świątlica Krytyki Politycznej w Cieszynie, ul. Przykopa 20; wstęp wolny; obowiązują zapisy: cieszyn@krytykapolityczna.pl)

• **18.10, 17:00** Rozmowy nie tylko teatralne - spotkanie z aktorką Małgorzatą Pikus (Świątlica Krytyki Politycznej w Cieszynie, ul. Przykopa 20; wstęp wolny)

• **23.10, 17:00** „Nowy duopol obali ten system” - spotkanie ze współautorem raportu Przemysławem Sadurą (Świątlica Krytyki Politycznej w Cieszynie, ul. Przykopa 20)

• **2.11, 16:00** Festiwal chórów kościelnych CITHARA SANCTORUM NAD OLŻĄ / CITHARA SANCTORUM NAD OLŚI (Kościoł Apostołów Piotra i Pawła na Niwach w Czeskim Cieszynie)

• **MUZEUUM 4 PUŁKU STRZELCÓW PODHALAŃSKICH**, ul. Frysztacka 2, zwiedzanie po wcześniejszym kontakcie. Krzysztof Neścior, tel. 604 833 667.

• **IZBA CIESZYŃSKICH MISTRZÓW**, warsztat Jerzego Wałgi, ul. Stary Targ 2, tel. 603 219 533.

UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU

www.utwcieszyn.us.edu.pl, tel. 536 257 624

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH CHĘTNYCH SENIORÓW, NIE TYLKO CZŁONKÓW UTW!

• **13.10, 16:00** "Gdzie smok schodzi do morza" - prelekcja multimedialna Izabeli Kuli w ramach sekcji miłośników podróży UTW (Osiedlowe Centrum Kultury i Rekreacji, ul. Z.Kossak-Szatkovskiej 6)

• **14.10, 16:00** "Kresy wschodnie, południowo-zachodnie, ostrawskie i Ziemie Odzyskane" - prelekcja dr Tadeusza Kani (Muzeum 4 Pułku Strzelców Podhalańskich)

• **16.10, 16:00** Wernisaż wystawy prac malarzskich, graficznych i ceramicznych słuchaczy UTW (sala wystawowa Oranżeria Zamku Cieszyńskiego), wystawa potrwa do 16.11

• **21.10, 16:00** "Piastowskie dziedzictwo czyli co nam zostało po cieszyńskich władcach" - mgr Władysław Żagan (Biblioteka Miejska, ul. Głębocka 15, Sala konferencyjna)

• **23.10, 16:00** "Być jak drzewo - znaczenie odporności psychicznej" - dr Edyta Nowak-Żółty - Dziekan Wydziału Zamiejscowego w Cieszynie Akademii WSB (sala konferencyjna UŚ, ul. Bielska 62)

• **Dyżury biura UTW** w środy w godz. 10:00 - 12:00 w budynku Campusu Cieszyn G1.15 tel. 33 854 63 33.

COK

www.domnarodowy.pl, tel. 33 851 07 11

• **14.10, 18:00** Spektakl pt. "Syn Chama" (rezerwacja wejściówek w COK Dom Narodowy)

• **15.10, 17:00** Dyskusyjny Klub Propozycji: Aleksandra Mendroch "Świątynia Wang - drewniany cud Karkonoszy"

• **16.10, 11.00** Inauguracja roku akademickiego 2025/2026 połączona z nadaniem tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu im. Borysa Grinczenki prof. Ewie Ogrodzkiej-Mazur (organizator: Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ w Cieszynie)

• **16, 23.10, 19:30** Dyskusyjny Klub Filmowy „FAFIK” (karnety: 25 zł/miesiąc; bilet na pojedynczy seans: 20 zł)

• **17.10, 17:00** Stacja Nauka: dr inż. Bogdan Ficek "Sztuczna inteligencja, zastosoowanie"

• **25.10** Panel dyskusyjny poświęcony Władysławowi Rakowskiemu połączony z 25 - leciem Chóru ZPITZC

BIBLIOTEKA MIEJSKA

www.biblioteka.cieszyn.pl, tel. 33 852 07 10

• **10.10, 17:00** Katarzyna Bellingham - "Dobry Rok w Ogrodzie - zamień sezonowość w codzienność" (wstęp wolny)

• **17.10, 17:00** Spotkanie autorskie Natalii Kubicius, promocja książki "Biały i Czarna" (wstęp wolny)

OCKIR

www.smcieszynianka.org.pl/ockir

• **10.10, 15:30** Czas na aktywność: "Ja się jesienią nie nudzę!" - animacje dla dzieci w plenerze (plac zabaw na ul. Górnej 29 a; wstęp wolny)

• **16.10, 18:00** "Ojciec obecny" - warsztaty dla mężczyzn, którzy chcą być obecni blisko swoich dzieci i siebie samych

• **23.10, 18:00 i 24.10, 17:00** WIELKA TRÓJKA W RODZICIELSTWIE: POCZUCIE WINY, WSTYD I WEWNĘTRZNY KRYTYK - warsztaty dla rodziców - prowadzenie Jolanta Drózd-Szoszek (zapisy w OCKIR: tel. 536 050 906)

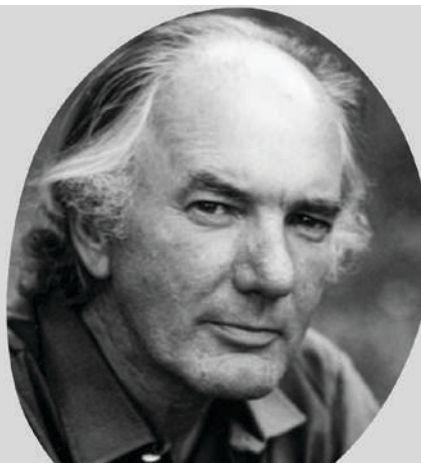
THOMAS BERNHARD. TWÓRCA, KTÓREMU NIC SIĘ NIE PODOBAŁO?

24.10.2025 | piątek | godz. 18:00

Świątlica Krytyki Politycznej w Cieszynie

W programie:

- Prezentacja życia i twórczości Thomasa Bernharda: Natalia Kaluża
- Czytanie fragmentów tekstu dramatycznego pt. „Claus Peymann kupuje spodnie i idzie ze mną na obiad”: Beata Kobis, Krzysztof Cis, Bogusław Słupczyński.

WAŻNE INSTYTUCJE / WIADOMOŚCI

◆ Urząd Miejski w Cieszynie

Rynek 1; ul. Ratuszowa 1, ul. Kochanowskiego 14
tel. 33 4794 200, www.cieszyn.pl

◆ Cieszyńskie Centrum Informacji

Rynek 1, tel. 33 479 42 48,
mci@um.cieszyn.pl, api@olza.pl,

◆ Miejskie Centrum Zarządzania

Kryzysowego

ul. Kochanowskiego 14, tel. 33 47 94 367-70,
tel. alarmowy: 33 47 94 366, gcr@um.cieszyn.pl.
Po godzinach pracy dyżur pełni Straż Miejska.

◆ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Skrajna 5, tel. 33 479 49 00,
www.mops.cieszyn.pl

◆ Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób nadużywających środków psychoaktywnych oraz ich rodzin

ul. Skrajna 5, pok. 4, tel. 33 479 49 31

◆ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

ul. Skrajna 5, pok. 5, tel. 33 479 49 18,
33 479 49 19

◆ Telefon zaufania dla osób dotkniętych przemocą domową

33 851 29 29, czynny w godz. 8:00-16:00

◆ Hospicjum im. Łukasza Ewangelisty

ul. Wąska 2, dyżury: każdy wt., 15:30-16:30
tel. 33 851 45 14; 797 353 207
www.hospicjumcieszyn.pl

◆ Klub Abstynenta „Familia”

ul. Trzanowskiego 2, tel. trzeźwości: 33 852 40 00
pon., czw., pt. 16:00–19:00 i wt., śr. 10:00–13:00

◆ Grupa Anonimowych Alkoholików

ul. ks. Janusza 3, tel. 33 479 53 54

Grupa "DROMADER" – spotkania w każdą niedzielę o godz. 17:00. Grupa "NOWA PERSPEKTYWA" – spotkania w każdą środę o godz. 19:00

◆ Grupa Anonimowych Narkomanów

ul. Księdza Janusza 3

Grupa "Dobra zmiana" – spotkania w każdą niedzielę o godz. 19:15.

◆ Punkt ds. narkomanii

ul. ks. Janusza 3, tel. 33 479 54 55

◆ Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt”

ul. ks. Janusza 3, tel. 33 479 54 55,
www.bycrazem.com

◆ Punkt Interwencji Kryzysowej (Stowarzyszenie PrzyszańMy)

ul. Bobrecka 25, całodobowy tel. 33 500 06 07
pon.: 13:00-16:00, wt.: 7:00-12:00, śr.: 7:00-10:00,
pt.: 11:00-20:00

◆ Miejski Zarząd Dróg

ul. Liburnia 4, tel. 33 858 28 90,
www.mzd.cieszyn.pl

◆ Pogotowia

Energetyczne: tel. 991, Gazowe: tel. 992,
Ciepłownicze: tel. 993, Wodociągowe: tel. 994,
Ratunkowe: tel. 999, Policja: tel. 997,
Straż Pożarna: tel. 998,
Europejski Numer Alarmowy: tel. 112

◆ Starostwo Powiatowe

ul. Bobrecka 29, Szeroka 13,
tel. 33 477 71 44, www.powiat.cieszyn.pl

◆ Straż Miejska

ul. Limanowskiego 7
tel. 986, 33 857 94 00

◆ Szpital Śląski

ul. Bielska 4, tel. 33 852 05 11, www.szpitalslaski.pl

◆ Zakład Budynków Miejskich Sp. z o.o.

ul. Liburnia 2a, tel. 33 852 25 60, zbm.cieszyn.pl

◆ Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

ul. Słowicza 59, tel. 33 479 41 00, zgk.cieszyn.pl

◆ Apteka MEDEA

ul. Bielska 8

- pon.-sob.: 21:00-23:00

- dni wolne od pracy: 14:00-21:00

Bezpłatny Informator Urzędu Miejskiego w Cieszynie, ISSN: 1234-1746.

Nakład: 4500 szt.

Wydawca: Urząd Miejski w Cieszynie
Rynek 1, 43-400 Cieszyn, tel. 33 479 42 00,
e-mail: wr@um.cieszyn.pl, www.cieszyn.pl

Zespół redakcyjny: Beata Neumann,
Jacek Kasperczyk, Anna Paściak, Barbara Stelmach-Kubaszczuk

Redaktor naczelny: Łukasz Kazimierowicz

Druk: KOLUMB Krzysztof Jański, ul. Kaliny 7, 41-506 Chorzów

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania oraz opracowania redakcyjnego tekstów zaakceptowanych do druku.

ADOPTUJ PRZYJACIELA!

"Nasi idealni towarzysze zawsze mają cztery łapy" – to prawda! Opisy i zdjęcia: Fundacja "Lepszy Świat".

BRUTUS

Brutus to około ośmioletni, przepiękny owczarek niemiecki. Trudno uwierzyć, że ma już tyle lat, wygląda młodo, a po wyczesaniu prezentuje się naprawdę elegancko i dostojnie. Wciąż ma ten charakterystyczny błysk w oku i uśmiech, który od razu podbija serca. Pomimo trudnych doświadczeń Brutus pozostał pogodnym, grzecznym i mądrym psem. Świetnie chodzi na smyczy, spacer z nim to czysta przyjemność. Choć nie każdy pies przypadnie mu do gustu, na spacerach nie sprawia problemów przy mijaniu innych czworonogów.

Brutus to prawdziwy psi gentleman, wierny, elegancki i wciąż pełen życia. Zapraszamy do poznania tego wyjątkowego przyjaciela. Kontakt w sprawie adopcji i spaceru zapoznawczego: Fundacja „Lepszy Świat”, Magda: 512 195 196; Klaudia: 669 223 033

ŁATEK

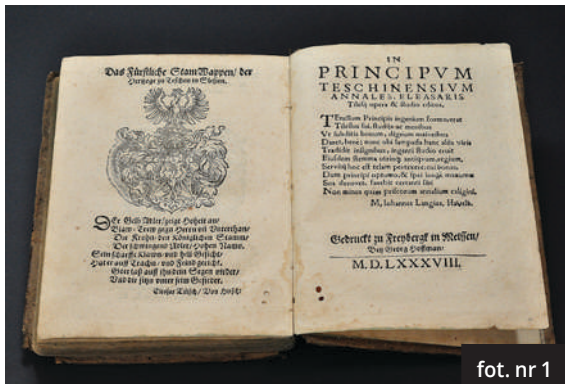
Łatek to wyjątkowy psiak, który przeszedł długą drogę. Gdy trafił do schroniska drżał ze strachu na widok człowieka, nie chciał wychodzić, nie znał dotyku ani smyczy. Dziś Łatek wita wolontariuszy radosnym merdaniem, daje się głaskać i drapać za uszkiem, a na spacerze radzi sobie coraz lepiej. Łatek wciąż jest pieskiem lękowym – potrzebuje cierpliwego i świadomego opiekuna, który zrozumie jego tempo i będzie dalej pracować nad jego pewnością siebie. W zamian odda całe swoje serce i wdzięczność. O Łatka nikt dotąd nie zapytał. A on tak bardzo zasługuje na dom, w którym poczuje się bezpieczny i kochany. Obecnie przebywa w przytulisku Fundacji w Cieszynie.

Kontakt w sprawie adopcji i spaceru zapoznawczego: Fundacja „Lepszy Świat”, Klaudia 669 223 033

LEPSZY ŚWIAT
FUNDACJA DLA WYTEREBA I ŚRODOWISKA

Najstarsza kronika Cieszyna

fol. nr 1

W drugiej połowie XVI wieku, na dworze książąt cieszyńskich żył i działał niezwykle uczony i administrator – Eleazar Tilisch. Pełniąc funkcje ochmistrza na dworze księżnej Katarzyny Sydonii, a później sekretarza jej syna, księcia Adama Wacława, Tilisch zyskał bezpośredni dostęp do najważniejszych dokumentów cieszyńskiego zamku. Dzięki swej wyjątkowej pozycji w administracji książęcej, udało mu się zebrać i uporządkować znajdujące się w archiwum książęcym materiały, które posłużyły do stworzenia jednego z najważniejszych dzieł dotyczących historii Cieszyna pt. *Kurtze Vorzeichnus, Bericht und Auszug von dem Stammlin vnd Ankunfft der Hertzoge zu Teschen vnd Groß Glogaw...* (Krótki spis, sprawozdanie i wyciąg o pochodzeniu i genezie książąt Cieszyna i Wielkiego Głogowa...). Egzemplarz tego rzadkiego oraz bardzo cennego dzieła, przechowywany jest w Książnicy Cieszyńskiej i wchodzi w skład zabytkowej kolekcji – Biblioteki Leopolda Jana Szersznika. Aż do lat dziewięćdziesiątych XX wieku pozostawał jednak niezidentyfikowany.

Dzieło Tilischa, wydane w 1588 roku we Freibergu, w Miśni w drukarni Georga Hoffmanna, jest nie tylko pierwszą znaną kroniką tego miasta, ale także jedną z pierwszych prób spisania dziejów Cieszyna i Śląska w sposób systematyczny i zorganizowany. Celem autora było nie tylko zarejestrowanie faktów historycznych, ale przede wszystkim ukazanie znaczenia oraz prestiżu książąt cieszyńskich na tle całego Śląska. Warto zaznaczyć, że Tilisch nie pisał tej kroniki jedynie z myślą o dworskich potrzebach, lecz starał się dotrzeć do szerokiego kręgu odbiorców – być może uczonych, urzędników, podróżników i wszystkich tych, których mogłaby zainteresować przeszłość tej części Śląska. Samo dzieło autor zade-

kował, małoletniemu wówczas, Adamowi Wacławowi (1574-1617).

Cieszyński egzemplarz kroniki oprawiony jest w tekturę obciążoną pergaminową kartą pochodzącą ze starszego, średniowiecznego rękopisu. Książka ma niewielki format i oprócz samej kroniki zawiera również inne dzieło Tilischa – panegiryczny poemat zawierający pochwałę książąt i szlachty niemieckiej, którego tekst rozpoczyna się na dziewiątej stronie druku słowami „*Ein Lobspruch des deutschen [!] Fürsten und Adelstands*”. Zdaniem prof. Spyry oba utwory – kronika i poemat, zostały pomyślane jako całość, na co wskazuje strona tytułowa, gdzie widnieją tytuły obu współopracowanych dzieł.

Kronika Tilischa łączy elementy historyczne z legendarnymi, co jest charakterystyczne dla ówczesnych prac kronikarskich. Autor rozpoczął swoje dzieło od spisania dziejów legendarnych Piastów polskich poprzez dzieje książąt górnośląskich i na szczegółowym opisanie historii książąt cieszyńskich kończąc. Jednym z bardziej interesujących fragmentów tejże pracy jest wzmianka o Cieszymirze – synu legendarnego Leszka III, który miał założyć Cieszyn w 804 roku przed naszą erą. Tilisch przytaczając tę opowieść uczynił Cieszyn najstarszym miastem na Śląsku. Kronika kończy się informacją o ślubie księżnej Katarzyny Sydonii z Emerykiem Forgaczem w 1586 r. Pracę Tilischa dopełnia tablica genealogiczna cieszyńskich Piastów, począwszy od legendarnego Piasta aż do księcia Adama Wacława. Informację biograficzną o ostatnim księciu Tilisch okraszył życzeniami, aby Bóg dał mu i domowi książęcemu długi żywot i szczęśliwe rządy w dobrobycie. Tablica genealogiczna, podobnie zresztą jak i treść kroniki, obarczona jest wieloma błędami faktograficznymi, a nawet zamierzonymi dopowiedzeniami. Tilisch wprowadził bowiem do rodowodu nieistniejących Piastów. Dlaczego? Zajmujący się problemem badacze twierdzą, że Tilischowi wcale nie chodziło o mnożenie pokoleń, a raczej o podniesienie rangi dynastii poprzez wprowadzenie do jej dziejów koligacji z Hohenzollernami.

Pomijając wszelkie nieścisłości i błędy można z pełnym przekonaniem stwierdzić, iż Kronika Tilischa jest niezwykle cenna nie tylko z uwagi na fakt, że jest pierwszą próbą kompleksowego ujęcia historii regionu, ale także przez wzgląd na bogaty materiał archiwalny wykorzystany do jej

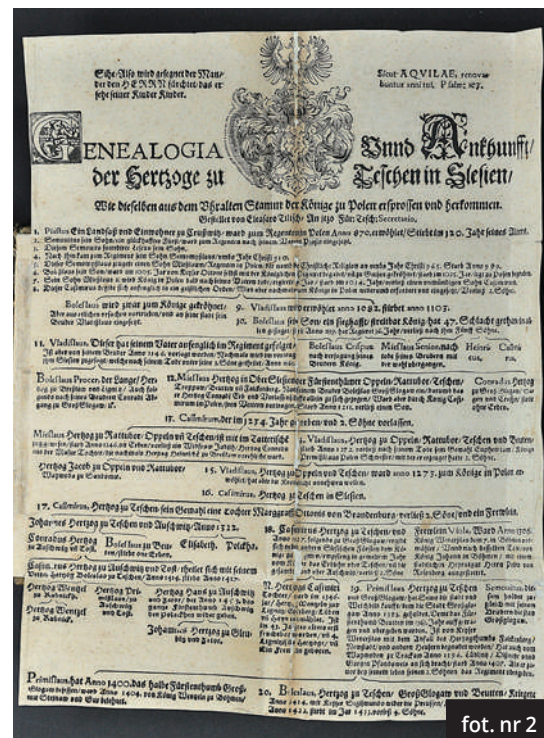
napisania. Tilisch bowiem w przeciwieństwie do wcześniejszych śląskich dziejopisów sięgnął nie tylko do istniejących już przekazów kronikarskich, ale wzbogacił treść dzieła o dokumenty pisane.

Dzieło Tilischa znane było dobrze na Śląsku Cieszyńskim. Z całą pewnością znajdowało się na zamku, funkcjonowało także w odpisach dokonywanych przez władze miejskie. Znał je również Leopold Jan Szersznik, który jeszcze przed nabyciem egzemplarza kroniki sporządził z niego notatki, zatytułowane „*Auszug aus Tilisch*”, a dopiero później włączył druk do swojej biblioteki.

Znaczenie dzieła Tilischa nie ograniczało się jedynie do jego wartości kronikarskiej. Stanowiło ono ważny punkt odniesienia dla kolejnych badaczy, wywierając istotny wpływ na późniejsze opracowania historyczne dotyczące Cieszyna oraz dziejów cieszyńskiej dynastii Piastów.

Opisywaną Kronikę można zobaczyć w Książnicy Cieszyńskiej na trwającej obecnie wystawie pt. „Królewski szczepek piastowy...”. ◆

AGNIESZKA LASKOWSKA / KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA

fol. nr 2

Fot. nr 1 – [Krótki spis, sprawozdanie i wyciąg o pochodzeniu i genezie książąt Cieszyna...], 1588.
Fot. nr 2 – Tablica genealogiczna przedstawiająca rodowód książąt cieszyńskich i głogowskich.